

HAJNALCSILLAG EVANGÉLIKUS ÓVODA

OM: 036435

Én vagyok Dávid gyökere és új hajtása, a fényes hajnalcsillag. (Jel. 22. 16)

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2024.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés.....	2
1.1. Törvényi, jogszabályi háttér.....	2
1.2. Óvodánk adatai.....	2
1.3. Óvodánk története	3
2. Az óvodai nevelés célja, alapelve, küldetésnyilatkozat	4
3. Gyermekkép, Óvodakép.....	5
4. Az óvodai nevelés feladatai.....	8
4.1. Egészséges életmód alakítása.....	8
4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	13
4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	14
5. Az óvodai élettevékenység formái és az óvodapedagógus feladatai.....	16
5.1. A játék, a játékba integrált tanulás	16
5.2. Verselés, mesélés	19
5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	20
5.4. Rajzolás, mintázás, kézimunka	21
5.5. Mozgás, mozgásos játékok.....	23
5.6. Külső világ tevékeny megismerése	24
5.7. Munka jellegű tevékenységek	29
5.8. Biblia foglalkozás, lelki nevelés	31
6. Értékelés	32
7. Az óvodai élet megszervezése.....	33
7.1. Személyi feltételek	33
7.2. Tárgyi feltételek	34
7.3. Szervezeti és időkeretek	34
7.4. Az iskolakezdés feltételei.....	37
8. Ünnepeink, hagyományaink.....	38
9. Gyermekvédelmi, szociális hátrányok leküzdése, esélyegyenlőség	40
10. Az óvoda kapcsolatrendszere.....	41
11. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése	43
Legitimációs záradék.....	47

1. BEVEZETÉS

1.1. Törvényi, jogszabályi háttér

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban: Nkt.)
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és a gyámügyi igazgatásról (továbbiakban: Gyvt.)
- 2013. évi CCXLV. törvény egyes törvényeknek a gyermekek védelme érdekében történő módosításáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rend. az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus továbbképzéséről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 229/2012.(VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 121/2013. (IV.26.) Korm. rendelet az Oktatási Hivatalról
- 2023. évi LII. tv. a pedagógusok új életpályájáról
- A 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. tv. végrehajtásáról

1.2. Óvodánk adatai

Intézmény neve	Hajnalesillag Evangélikus Óvoda
Címe	9500 Celldömölk, Koptik, Odó utca 4.
Telefon	06 95 779 335
Alapító	Evangélikus Egyházközség Celldömölk
Alapítás időpontja	1992.
Alapításról szóló határozat száma	3/1992. (02.10.)
Fenntartója	Celldömölki Evangélikus Egyházközség Presbitériuma
Címe	9500 Celldömölk Ostffy Mihály tér 4.
Telefon	06 95 779 335
OM azonosító	036435
Tagintézmény	nincs

1.3. Óvodánk története

Bálint László és lelkészfelesége, Varsányi Vilma 1987-től 1993-ig szolgált a celldömölki evangélikus gyülekezetben. Lelkeszi szolgálatuk fontos célja volt egy keresztyén nevelésű intézmény alapítása. 1992-ben a lelkész házaspár áldozatos munkájának eredményeként létrejött jelenlegi óvodánk elődje a Keresztyén Óvoda Celldömölken a parókia mellett.

Sághy András 14 esztendeig (1993–2007) szolgált lelkészként. Szolgálati éveiben több jelentős változás is történt. A legnagyobb változás: az óvoda új helyre került, a városközpontba. Az addig 1 csoportos óvoda ekkor 2 csoportossá bővült, új nevet is kapott: Hajnalszallag Evangélikus Óvoda. 2020-ban a Magyarországi Evangélikus Egyház beruházási- és eszközfejlesztési pályázata keretében óvodánk teljes külső és belső felújítására került sor. Ekkor történt az épület bővítése is közel 150 m²-rel. Óvodánk 2020. szeptember 1-től 3 csoportos óvodaként kezdte meg működését.

Sághy András lelkész 2007-ben nyugdíjba vonult, a lelkészi állás betöltésére a gyülekezet Rác Dénes és Rác Dénesné lelkész házaspárt hívta meg. A lelkész házaspár aktív szerepet vállalt az óvoda lelki életének és keresztyén szellemiségének megőrzésében. A gyülekezeti alkalmakon túl az óvoda közösségi életének is „motorjai”.

Óvodánk Celldömölk város szívében, zöldövezettel határolt területen helyezkedik el a református templom és a Szent Benedek Katolikus Általános Iskola szomszédságában. Az igényesen kivitelezett intézmény földszintjén található a gyermekbirodalom: csoportszobák, a gyermekmosdók, öltöző, a 60 m²-es tornaszoba és a melegítőkonyha. A csoportszobákhoz tágas, fedett teraszok is tartoznak. Ezeket csapadékos időben levegőztetésre, jó idő esetén pedig étkeztetésre és játékokra is használunk. Az emeleten kapott helyet a vezetői iroda, fejlesztő szoba, nevelői, az elkülönítő, a mosókonyha és a raktár. A nevelőmunkához szükséges feltételeket biztosítottuk. A gyermekek tartalmas játékához bőséges eszközkészlet: építő, mozgás- és értelmi képességet fejlesztő játék, baba, könyv, autó, stb. áll rendelkezésre. A tornaszobánk mozgásfejlesztő eszközökkel jól felszerelt. Az óvoda épületét az előtte levő igényesen kialakított gyermekbarát kiskert teszi különlegessé: évelők, örökzöld növények, emlékpark került itt kialakításra. Udvarunk tágas. Árnyat adó fákat 2015 óta folyamatosan ültettünk, melyet védelmet nyújtanak az időjárás veszélyei ellen. A térelváltató sövények, babaházak biztosítanak elhatárolt teret a gyermekek szerep- és szituációs játékának nyugodt, tartalmas kialakulásához. A magaságásokat rendszeresen és szívesen gondozzák a gyermekek, melyekben leginkább konyhakerti növényeket ültetünk. Gyermekeink kedvence a 30m² alapterületű, fából készült, ülőkével körülvett homokozó. Tágas tér áll rendelkezésre a kerékpározásra, futballozásra, labda és versenyjátékok szervezésére. 2016 nyarán a Magyarországi Evangélikus Egyház segítségével és saját forrásból udvarunk műfüves borítást kapott. 2023 tavaszán a már elavult mászóvár helyére UNIVERSAL torony került, a régi hintánkat is újra eseréltük. Udvarunk játszótere egy mérleghintával és egy fészekhintával is bővült. Óvodánk falán emléktábla őrzi Bálint László esperes alapítónk örök emlékét.

2. AZ ÓVODAI NEVELÉS CÉLJA, ALAPELVE, KÜLDETÉSNYILATKOZAT

„Bizony az Úr ajándéka a gyermek...” (Zsolt 127,3)

Óvodánkban evangélikus szellemiségű lelki nevelést folytatunk. A gyermeket Isten ajándékának tekintjük, egyedi, megismételhetetlen individuumnak. Nevelési alapelvünk a gyermekek szeretetén nyugszik. Óvodai életünkben központi szerepet kap a szerető egymásra figyelés, elfogadás mintája. Célunk az érzelmi biztonság megteremtése. Törekszünk arra, hogy a gyermek jól érezze magát az óvodában, találja meg a helyét a csoport közösségében, tevékenykedjen, kommunikáljon.

Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszünk, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést.

Pedagógiai Programunk: keresztyén szellemiségű Montessori pedagógiai nevelési program

Célunk, küldetésünk

Óvodánk szellemiségének gyökere a Szabadító Istenben van, ezért küldetésünk elmondani a jövő nemzedékének, de a szülőknek, nagyszülőknek is, „hogy egyszülött Fiát küldte el Isten a világba, hogy éljünk őáltala.” (1Jn.4.9)

Olyan intézménnyé szeretnénk válni, melynek minden dolgozója hívő lélekkel, belső hivatástudattal, elkötelezettséggel végzi szolgálatát. Küldetésünk a harmonikusan fejlődő, sokoldalú, kiegyensúlyozott, egészségesen élő gyermekek nevelése, derűs, nyugodt, családi légkörben. Pedagógiai szemléletünket az emberi értékek, a humanizmus, a demokrácia, a gyermekek megbecsülése, és a békére való törekvés hatja át.

Óvodánk a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtévői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozunk. Emiatt központi kérdésnek tartjuk az Írással való elmélyült, személyes, bölcs és tudós kapcsolatot, melynek részben megismertetését, főképpen pedig tartalmának természetes megélését tartjuk szem előtt.(evangélikus óvoda pedagógiai-teológiai alapvetése)

Célunk, hogy a gyermekek saját tapasztalatok alapján tegyenek szert alapvető ismeretekre, problémamegoldó gondolkodásra.

Pedagógiai programunkban a gyermek teljes személyiségének elfogadásán alapuló, a gyermek természetes érdeklődésére építő személyiség központú nevelő-oktató módszert alkalmazunk.

Ezért kérjük Isten áldását és Krisztus szeretetét és mindennapi munkánkhoz.

Nevelési céljaink

- a keresztyén kultúrával a gyermekek hitének megalapozása, Krisztus felé vezetése
- az egész gyermeki személyiség fejlesztését, az életkori sajátosságok, az eltérő fejlettségi ütem és az egyéni képességek figyelembevételével

- a családdal való együttműködést, a nyílt és jó szándékú párbeszédet, mely nélkül a gyermek nevelése nem lehet teljes.
- a megfelelő környezet kialakítását, az egészséges életvitelt, a gyermekek szocializációját, képességeik differenciált fejlesztését, érzelmi világuk gazdagítását, a szép iránti vonzalmuk kialakítását.
- nyugodt, békés légkörben egymással toleráns, segítőkész, tevékeny gyermekek nevelését.
- nemzeti identitástudat, a magyar nemzeti értékek átadását
- környezettudatos életmód, a fenntartható élet alapjainak tanítása, érzékenyítés.

3. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

Gyermekkép

A gyermekekhez, mint egyedi, mással nem helyettesíthető individuumokhoz és szociális lényekhez, az életkori sajátosságok és az egyéni szükségletek, különbözőségek ismeretében közelítünk. A pedagógusok önálló tevékenységre serkentik a gyermekeket. A nevelési térben a gyermek szükségletei szerint választ, cselekszik, saját tevékenysége során tanul.

Minden gyermek egyedi és megismételhetetlen személyiség, egyéni fejlődési úttal és ütemmel, tanulási stílussal és sajátos szociokulturális családi háttérrel.

A személyiségértékek, tulajdonságok, képességek közül kiemelten alapozzuk meg az alábbiakat:

- A gyermekek rendelkezzenek pozitív énképpel, legyen kulturális identitásuk, őrizzék meg kíváncsiságukat, legyenek önállóak, ismerjék meg saját értékeiket.
- Pozitív hozzáállással forduljanak a felfedezés, a megismerés felé.
- Szerezzenek tapasztalatokat, amelyek hozzájárulnak, testi, szociális, emocionális és intellektuális fejlődésükhöz.
- Tanulják meg és tapasztalják meg az együttműködésekben az alkalmazkodás és önérvényesítés lehetőségeit, tudjanak kompromisszumokat kötni.
- Legyenek képesek társaikkal és a felnőttekkel szívesen kommunikálni, kapcsolatot teremteni és kontaktust fenntartani.
- Legyenek képesek önmagukat szabályozni, rendelkezzenek önkontrollal.
- Szeressék a természetet, védjék az élőlényeket a környezetet.

Óvodakép

Nevelésfelfogásunk egyik alaptézise, hogy az óvoda pedagógiai gyakorlata csakis a családi nevelésre építve, annak céljait és eredményeit figyelembe véve lehet eredményes. „Hisszük és valljuk, hogy evangélikus önanonosságunk a Bibliában, az evangélikus hitvallási iratokban és az egyház történelmi hagyományaiban megjelenő, közösségben megélt, tevékeny hitben gyökerezik. Kiemelt célnak tekintjük, hogy intézményünk működését, valamint a gyerekekkel és a felnőttekkel való minden foglalkozást és cselekvést áthasson hitbeli elköteleződésünk.

Alapelvünk

Evangélikus óvodánkban a legfőbb érték az ember, aki Isten teremtménye, kegyelemre szoruló és Krisztusban megmentett egyéniség.

„Az evangélikus óvodában követjük Krisztus végtelenül elfogadó magatartását, melyben azt mondja: *Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.*” (Lk 18,16)

Ezért óvodánk

„arra törekszik, hogy a családokkal való együtt munkálkodásban, valamint a gyermekekkel való bensőséges együttlét révén megismerje és elfogadja a gyermekek teljes személyiségét, egyénileg megjelenő képességeinek, korának adottságait szem előtt tartva segítse testi, szellemi és lelki fejlődését. Figyelünk arra, hogy a nevelés minden résztvevője megfelelő biztatást és bátorítást kaphasson feladata értelmezéséhez és áldozatos betöltéséhez.” (Evangélikus Óvoda pedagógiai-teológiai alapvetése)

Az egyén iránti elköteleződésben látjuk a személyiség kibontakoztatásának kulcsát.

Figyelmet fordítunk az integrált nevelésre, az egyéni kompetenciák megfelelő alakítására, a hátrányok csökkentésére, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátására, a környezettudatos magatartás megalapozására.

Az óvoda biztosítja az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az intézmény tárgyi környezete és a pedagógus tevékenységrendszere segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását. Ezek a tevékenységek az életkorhoz és a gyermekek egyéni képességeihez igazodó, megfelelő műveltség tartalmakat közvetítenek, melyek által a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (iskolai élet) való átlépés belső, pszichikus feltételei.

Nevelési programunk magában foglalja a hazai óvodai gyakorlat értékeit, legjobb tapasztalatait. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjának figyelembevételével ötvözi a Montessorri pedagógiát és az egészséges életmód és életvitel kialakítását.

Programunkat áthatja a kompetenciafejlesztés: az óvoda-iskola átmenet, az integráció, az érzelmi-erkölcsi nevelés és a játék, az óvoda-család együttműködése.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról.
- olyan környezet kialakításáról, melynek felszereltsége biztosítja a gyermek örömteli játékát, fejlesztését, ismeretszerzését, szabadon választott játékos tevékenység által.
- a családok és az óvoda kapcsolatának ápolásáról

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk még:

Az előkészített környezetről

A csoportszobákat úgy alakítjuk ki, hogy az eszközök és a játékok a gyermekek számára elérhető helyen legyenek. Általános követelmény, hogy a csoportszoba szép legyen, derűt sugározzon, a gyermekek által használt eszközök, játékszerek, a tárgyak esztétikus összbnyomást keltsenek. A szoba legyen világos, napos, szépen elhelyezett dísznövényekkel, akváriummal, esetleg terráriummal.

A Montessori eszközöket nyitott polcra helyezzük. Szabad területet is biztosítunk, ahová a gyermekek kis szőnyegeiket letehetik, ha a földön akarnak játszani.

Ugyancsak nyitott polcon tartjuk az egyéb fejlesztő játékszereinket: a rajzoláshoz, festéshez, mintázáshoz, formáláshoz szükséges eszközöket.

Igyekszünk kisebb kuckók kialakítására, ahova visszavonulhatnak a gyermekek, ha hangulatuk, játékkuk úgy kívánja.

Elmaradhatatlan a kincsesláda, amelyből mindenféle kelléket bármikor elő lehet varázsolni, és játékaikban kreatívan felhasználni.

Hangulatos, szépen dekorált olvasó-sarokban alacsony polcra helyezzük a könyveket.

A falra nagy számjegyű órát teszünk, a gyermekek fotóit is kihelyezzük. Biztosítunk megfelelő helyet, ahová a gyermekek munkáit esztétikusan kihelyezhetjük.

A gyermekek által beállítható naptár, időjárás- és napostábla, a faliújság sem maradhat el. Minden gyermeknek elérhető helyen van a saját dossziéja, amelyekbe rajzait, egyéb alkotásait és kincseit helyezheti.

Maria Montessori alapvetőnek tartja a rendet, ez a mindennapjaink része.

Minden eszköznek állandó helye van.

„A gyermek fejlődésének szabadsága nem azt jelenti, hogy egyszerűen magára hagyjuk a gyermeket, hanem azt, hogy segítő szeretettel emeljük köréje a megfelelő környezetet”. – írja Montessori.

A fejlesztéshez szükséges eszközzerről

Maria Montessori egyedülálló eszközzrendszert alakított ki, amely rengeteg tapasztalatszerzésre ad lehetőséget. Az eszközök szépek, jó kézbe venni őket, szinte vonzzák a gyermekeket. A gyermekek koncentrációját megkönnyíti, hogy egy helyen csak egyféle eszköz lehet.

Az eszközök használatát mindig bemutatjuk.

A gyermekek egyéni fejlettségi szintjének megismeréséről

A hatékony differenciálás, az egyéni bánásmód akkor valósulhat meg, ha ismerjük a gyermeket. Feladatunk, hogy a gyermekeket olyan tevékenységekkel, fejlesztő játékokkal kínáljuk meg, melyek támogatják a képességeinek fejlődését, hátrányainak leküzdését, vagy tehetségének kibontakoztatását. A Montessori eszközök alkalmasak mind a képességfejlesztésre és a tehetségek gondozására.

4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

4.1. Egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program:

A nevelési feladat a gyermek testi, lelki, szociális jólétének fenntartását, megőrzését tűzi ki célul. Mindennapjainkat átszövi az egészségtudatos és környezettudatos szemlélet.

Csak akkor beszélünk egészséges gyermekről, ha testi-lelki-szociális egyensúlyban, jólétben él.

Céljaink

- A harmonikus testi fejlődés támogatása, a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- Leleki egészség megőrzése, konfliktus-, és stresszkezelés
- Egészségtudatosság kialakítása és megerősítése
- Környezettudatosságra nevelés

A harmonikus testi fejlődés támogatása a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése:

Személyi higiénia nevelés szokásrendszerének alapozása, melynek keretében figyelmet kell fordítanunk a gyermekek étkezésére, tisztálkodására, ruházatára

Étkezés

Kulturált étkezési szokásokat alakítunk ki, ízlésesen megterített asztalnál, esztétikus eszközöket használnak a gyerekek. Étkezés közben csendesen beszélgethetnek. Étkezés előtt és után imádsággal adunk hálát az ételért.

Az étkezési gondokkal küszködő gyermekek problémáira megoldásokat keresünk. (különböző allergiák) Diabetes esetén: a kapcsolatot tartó, speciális tudással rendelkező óvodapedagógus(ok) is segíti ezen gyermekeket és családokat. Amennyiben szükséges – megfelelő szakember bevonásával, szülővel, óvodapedagógussal együttműködve – a betegség megelőzését szolgáló speciális prevenció és korrekciós testi, lelki nevelési feladatokat vállalunk fel.

Gyümölcs/zöldségnapokat szervezünk, mely segíti a gyermekek vitaminszükségletének biztosítását.

A gyerekek rendelkezésére áll egész nap a teremben és az udvaron az ivópohár és a kancsó a megfelelő mennyiségű folyadék pótlására.

Az étkeztetés során törekszünk a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére. Zöldségek és gyümölcsök választására ösztönözzük gyermekünket. Nagy hangsúlyt fektetünk az óvodai mindennapokban is az egészséges életmódra nevelésre, szemlélet formálására, prevencióra. Mindezt még tudatosabbá egészségvédelmi projekteink teszik.

Testápolás, gondozás

A testápolással a gyermekek tisztaságigényét alakítjuk ki.

A testi szükségletek kielégítéséhez, a jó közérzet megteremtéséhez elengedhetetlen, hogy segítséget kérjenek a felnőttektől, ha szükségét érzik.

A gyerekek szükségletüknek megfelelően mehetnek WC-re, akkor, amikor akarnak.

Megismerkednek a kézmosás technikájával, a WC helyes használatával.

Megtanulnak orrot fújni.

Fokozott figyelmet fordítunk a fogak tisztántartására, köröm és bőr ápolására, védelmére. (pl. ebéd utáni fogmosás)

A gyermekek minél önállóbbak, annál kevésbé függenek a felnőttektől. A gyakorlati élet teendőire felkészítő eszközök ezt a célt szolgálják.

A fő cél a szociális élet gyakorlatának, a munkafolyamat elsajátításának, valamint az önállóságnak elérése, illetve az öntevékenység fokozása. Célunk, hogy a gyermekek minél több teendőt önállóan végezzenek el. Vonatkozik ez az öltözködésre, környezetük rendben és tisztán tartására, étkezésükre.

Több feladat van, amelyet a mindennapi élet során nehéz elsajátítani, ezért olyan Montessori eszközökkel segítjük a gyermekeket, amelyekkel vidáman, játszva megszerezhetik ezeket a képességeket. Kis tálcákon, különböző kellékekkel biztosítjuk számukra, hogy megismerkedjenek a víz tulajdonságaival és az öntögetés, meregetés technikájával. Rendelkezésre állnak különböző méretű kanalak, lapátok, csipeszek, amelyekkel a termények meregetését gyakorolják (például: bab, lenese, sárgaborsó, búza). Eközben fejlődik szem-kéz koordinációjuk. Egymást türelmesen kivárvák. Tisztíthatnak fémtárgyakat, teríthetnek asztalt.

Öltözködés

Óvodába lépéstől kezdve fokozatosan motiváljuk a gyermekeket az önálló öltözködéssre. Ehhez elegendő időt és ha kell, segítséget adunk számukra. Megtanítjuk őket cipőjük, ruhájuk, szekrényük rendben tartására.

A csoportszobában a hőmérsékletnek megfelelően váltóruhában és váltócipőben vannak. Az egészséges ruházkodás réteges, célszerű és kényelmes, amit a szülők biztosítanak. Megtanítjuk a gyermekeket arra, hogy jelezze igényét, ha fázik, vagy melege van, s hőérzetének megfelelően öltözzön.

Pihenés, pihenőidő

Ebéd után a csoport szükségleteinek megfelelően a nyugodt pihenés feltételeit biztosítjuk, a termet szellőztetjük. A gyermekek nyugodt pihenését biztonságot adó szokásrendszerrel, mesével, énekkel, zenehallgatással, simogatással puha tárgyakkal segítjük.

Lelki egészség megőrzése, konfliktus-, és stresszkezelés

Fontos, hogy a gyermek biztonságban érezze magát az óvodában, otthonos, derűs légkör vegye körül.

Szülői értekezleteken, személyes beszélgetések során nevelési tanácsokkal (keretek szabása, jutalmazás, minőségi idő, következetesség) segítjük a szülőket. Célunk a gyermek lelki harmóniájának megőrzése, preventív szemlélettel.

A családi istentiszteletek, bibliakörök, áhítatok, fontos célja a családok lelki gondozása is.

Konfliktus-, és stresszkezelés

Stresszhelyzet, konfliktus kialakulhat a csoporton belül és hozhatja a gyermek a családból.

A csoportban az óvónő feladata a jó hangulat megteremtése és megőrzése.

A kialakult stresszhelyzetet a pedagógus kezeli:

- a gyermek/ek figyelmének felhívásával az ige szavára: „Amit magadnak szeretnél, tedd meg mással, úgy szeressél!” (Miklya Zsolt), ezzel kísérletet téve arra, hogy a gyermekek maguk oldják meg a konfliktust
- megbeszélés, ráhatás módszerével
- a gyermekek pihentetésével

Érzékeny figyelemmel fordulunk a gyermekek felé, célunk a viselkedési és szokásbeli problémák korai felismerése. Mindezekre tünetként tekintünk, aminek okát a családokkal együttműködve próbáljuk megkeresni és szükség esetén szakemberhez irányítjuk a családot.

Egészségtudatosság kialakítása, megőrzése

Célunk a testi-lelki szellemi harmónia megteremtése óvodánkban és az egészségtudatosság megalapozása 3-6/7 éves korú gyermekeink életében. Fontos számunkra, hogy a gyermekeken keresztül a családok szemléletét is formálni tudjuk, s ezáltal a betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásait alakítsuk.

1. Az egészséges táplálkozás:

Az étkeztetés során törekszünk a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére. A zöldségek és gyümölcsök fogyasztására ösztönözzük gyermekeinket.

A mindennapokban formáljuk és tudatosítjuk gyermekeinkben az egészséges táplálkozás fontosságát, minden héten gyümölcs-zöldség napot tartunk, ilyenkor az új ízek megtapasztaltatása, az egészséges ételek bevezetése történik.

2. Mozgás, mindennapos testnevelés:

Mozgáslehetőségeket biztosítunk minden gyermek számára minden nap.

- mindennapos testnevelés, mint szervezett mozgások
- mozgásos játékok a csoportban és az udvaron, mint szabad mozgások
- séta, kirándulás
- udvari szabad játék

A gyerekeket az időjárástól függően mindennap kivisszük az udvarra levegőzni. Tavasztól egyre hosszabbodik a kint tartózkodás időtartama.

Környezettudatos életmód

A rend és rendezettség igényét a csoportszobák harmonikus kialakításával alapozzuk meg.

A gyermekek óvodai életük során megtanulják:

- a játékszerek rendben tartását
- a tisztaság fenntartását (festés, barkácsolás)
- saját tisztasági eszközök használata, naposi munkát
- a növények, állatok gondozását, pl. Madáretetés
- holmijuk, ruhájuk, öltözőszekrényük rendben tartását
- az udvari kiskertek ápolását
- az udvari eszközök, homokozó környékének rendbe tartását
- szelektív hulladékgyűjtést

- a fenntartható életmód alapjait: tudatos csomagolás, vásárlás, komposztálás, környezetünk és Teremtett Világunk védelmét, óvását

Minden évben projektet szervezünk, melynek témája az egészséges életmód. A témahéten az egészséges életmód egy-egy elemét ismertetjük meg gyermekeinkkel, tapasztalással cselekedtetéssel.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyerekek az egészséges életmód szokásait elsajátítják, kialakul a tisztaság iránti igényük:

- önállóan és szükség szerint alkalmazzák a tisztálkodási szokásokat (kézmosás, WC használat, fogmosás)
- tudnak orrot fújni, helyesen használják a zsebkendőt
- önkiszolgálási feladataikat teljes önállósággal látják el
- étkezés közben kulturáltan viselkednek helyesen használják az evőeszközöket
- önállóan, megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek, csatolnak, gombolnak, kötnek
- vigyáznak saját személyük és környezetük rendjére, tisztaságára
- felismerik a baleseti helyzeteket, megpróbálják elkerülni azokat
- ismerik a betegség, egészség fogalmát, tudnak néhány alapvető betegségmegelőzési szabályt, szeretnek mozogni, kitartók a mozgásos játékokban
- ismerik a környezetre káros anyagokat és ezek hatását az egészségre és a környezetre, emberekre, állatokra, növényekre (szemetelés, füst, por, piszkos víz, olaj)
- elsajátítják a környezet védelméhez és megóvásához szükséges szokásokat.
- ragaszkodnak egymáshoz, barátjuk van
- kötődnek óvónőikhez, dajkáikhoz
- közös tevékenységben aktívan és érdeklődéssel vesznek részt
- igényükké válik a helyes viselkedés és a viselkedési illemszabályok betartása
- meg tudnak különböztetni jó és rossz tulajdonságokat
- segítenek egymásnak, megértővé és türelmesebbekké válnak
- konfliktushelyzetben meg tudnak egyezni társaikkal

4.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Számunkra a derűs, vidám légkör és az érzelmi biztonság kialakítása a legfontosabb. Ehhez óvodánk keresztyén értékrendjével és a Montessori módszer alkalmazásával egyszerre segítjük a gyermekek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatuk alakulását, teret engedve önkifejező törekvéseiknek.

Az érzelmi nevelés

Az óvodapedagógus feladatai között prioritást élvez a gyermekek érzelmi biztonságának megeremtése. A gyermeket Isten ajándékának tekintjük, mintát adunk önmaga és társai elfogadására. Személyiségének formálására a pozitív megerősítést, dicséret eszközeit használjuk, célunk a helyes magatartásminta megerősítése.

Szabad játékban a megbocsátásra, a konfliktus feloldására, közös megegyezésre neveljük őket.

Szerető támogatással bátorítjuk gyermekeinket, hogy rácsodálkozzanak a természetben és az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre. Tiszteljék és becsüljék a körülöttük lévő teremtett világot, szeressék hazájukat és szülőföldjüket, amely a családhoz való kötődés alapja.

Az erkölcsi nevelés

A bibliai történetek, Jézus életének példája áthatja mindennapjainkat. A keresztyén életre nevelés biztos erkölcsi alapokat ad gyermekeinknek. Mindennapos pedagógiai eszközként használjuk az aranymondásokat.

Gyermekek nemzeti identitástudatát a nemzeti ünnepeink méltó megünneplésével ápoljuk. Hosszútávú célunk egy kárpátaljai magyar óvodával aktív szakmai kapcsolatot építeni, ezzel is erősítve gyermekeink magyarságtudatát.

Közösségi nevelés

Az együttes játék adta élmények erősítik az egymáshoz tartozás, a közösség élményét. A társas együttélés szokásait, szabályait az óvodai közösségen belül sajátítja el a gyermek. Az óvodapedagógus feladata, hogy kialakítsa az egymáshoz való alkalmazkodás normáit, a közösségi szabályokat. A kirándulások, közös hagyományok, egymás születésnapjának megünneplése közösséggé kovácsolja gyermekeinket.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermek önállóságának kibontakozásával párhuzamosan önbizalma erősödik, erkölcsi érzelmei fejlődnek.
- Megtanulja a másság elfogadását, képes kapcsolatok kiépítésére, elfogadja a különböző tevékenységek által meghatározott magatartásformákat.
- Konfliktusait megpróbálja szóban megoldani.
- Segítőképz, együttműködésre és alkalmazkodásra képes.

4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés

Célja: a magyar nyelv szeretetének, megbecsülésének kialakítása, a természetes beszéd és kommunikációs kedv ösztönzése, fenntartása.

A beszédképesség fejlesztésének legfontosabb feltétele a kiegyensúlyozott, nyugodt légkör, a gyerekek és felnőttek egymás közti jó kapcsolata, az egymásra való odafigyelés. Csak ilyen körülmények között nyílik meg a gyerek úgy, hogy kedve legyen beszélgetni, személyes élményeit, véleményét elmondani.

A beszélő környezet, a helyes mintaadás, a szabálykövetés az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Az óvónő beszéde példaadó kell, hogy legyen, mind nyelvtani helyesség, artikuláció, szemléletesség, hangerő szempontjából is. Az érzelmekben gazdag élet fokozza a beszédkedvet.

Az óvodai anyanyelvi nevelés, mint komplex tevékenység alapvetően kapcsolódik valamennyi nevelési területhez, ezért az egész nap folyamán kiemelt jelentőségű, megvalósítandó feladatunk:

- A szerepjáték a nyelvi fejlődés egyik fontos színtere, itt teljesebben ki a gyermek személyisége.
- A szabályjátékokban mások számára érthetően kell megfogalmazniuk elképzeléseiket, gondolataikat.
- A verselés, mesélés, dramatizálás, bábozás alapvető fontosságú az óvodai beszédfejlesztés szempontjából.
- A kellemes, halk beszéd kialakulását nagymértékben elősegíti a csendjáték kialakult rendszere.

Vegyes csoportjaink a beszédfejlesztés szempontjából is jótékony hatásúak, hiszen a kicsik figyelik a nagyobbak beszédét, sokszor kérdeznak tőlük. A nagyok felelve, magyarázva a kisebbeknek, gyakorolják ismereteiket szavakba önteni, mások számára is érthetővé tenni. A gyermekek akarva, akaratlanul is utánozzák egymást és az óvónőt.

Az óvodapedagógus feladatai

- A jó kapcsolat kialakításában az óvodapedagógus a kezdeményező, tehát használjon ki minden lehetőséget a beszélgetésre. Amikor a gyermek bármit megfigyel, ösztönözze az észrevételei elmondására.
- Beszéde legyen példa értékű, nyelvtanilag hibátlan. Használjon sok kifejezést, sokféle nyelvi fordulatot. Beszéde legyen színes, szemléletes, a gyermekek számára érthető.
- Szolgáljon mintául a gyermekek számára érzelmei, érzetei szavakba öntésével.

- Megértő odafigyeléssel forduljon a gyermekhez és hallgassa meg a mondanivalóját, s legjobb tudása szerint válaszoljon a kérdéseire.

Az értelmi nevelés

Célja: a változatos tevékenységformákon keresztül a gyermekek megismerkedjenek természeti és társadalmi környezetükkel, melynek segítségével képesek lesznek eligazodni az őket körülvevő világban.

Az óvodapedagógus feladatai

- Olyan változatos problémaszituációk teremtése, amelyek közül a gyermekek önállóan választhatnak, maguk találják ki a megoldást, így átélik a felfedezés örömeit.
- Az értelmi képességek, érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és a kreativitás fejlesztése, amelyek főleg az óvodai nevelés tevékenységi formáiban valósulnak meg, de az anyanyelvi neveléshez hasonlóan az egész nap folyamán jelen vannak.
- Minél több érzékszervre ható tapasztalatszerzési, megfigyelési lehetőség biztosítása.
- Élmenygazdag környezet megteremtése, melyben a gyermekek érzékenységű periódusuknak megfelelően szabadon választhatnak a játékeszközök, tevékenységek közül.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermeknek elemi ismeretei vannak az őt körülvevő világról, felismer összefüggéseket.
- Problémahelyzetben törekszik a megoldás keresésére, szívesen kísérletezik.
- Képes időrendiséget felállítani.
- Mesét, verset, mondókát képes emlékezetből felidézni.
- Képről bővített mondatokban beszél.
- Folyamatosan, összefüggő mondatokban fejezi ki magát.
- Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- Tud rövid történeteket, szövegeket visszamondani.
- Olyan szókincssel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatainak érthető kifejezését.

5. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1. A játék, a játékba integrált tanulás

A játék és tanulás értelmezése

A kisgyermek legfontosabb tevékenysége a játék. Ugyanakkor azt is tudjuk, hogy a gyermekek nagyon örülnek, ha valamit megtanulnak, vagy igazi munkát végezhetnek, dolgozhatnak. A spontán és aktív felfedező játékot öröm, jókedv és izgalom kíséri. Az önmagában is élményt jelentő játék alapozza meg a hatékony tanulást.

A tanulás és tudás szeretetét fejlesztjük a szórakoztató, a sikert és örömet hozó fejlesztő eszközök és játékszerek alkalmazásával, a könyvek nézegetésével, kérdéseiknek komoly megválaszolásával.

Minden játékfajta, de különösen a szerepjáték során – mindig az aktuális lehetőségnek megfelelően – segítjük a gyermekek különböző adottságainak kibontakoztatását, érzelmi életének gazdagítását, egész személyiségének fejlesztését.

Montessori által kifejlesztett eszközök a fejlesztő játéknak minden isméréssel rendelkeznek. A megfigyelés nem jelent passzivitást, hanem állandó készenlétet, amely által minden egyes gyermek folyamatosan megtapasztalja a pedagógus szeretetét, figyelmét.

A tanulás formái

- az utánzásos minta és modellkövető magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- spontán, játékos tapasztalatszerzés
- cselekvéses tanulás
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés és tapasztalatszerzés
- az óvodapedagógus által kezdeményezett pedagógiai szituációkban megvalósuló tanulás,
- kérdésekre-válaszokra épülő ismeretszerzés
- a felkínált játékok által a gyermekek különböző adottságainak kibontakoztatása, lelki higiéniájának elősegítése, érzelmi életének gazdagítása, egész személyiségének fejlesztése
- gyakorlatiproblémamegoldás

A program teljes egészében a játéktevékenységre épül megkülönböztetve a szabad játék tevékenységeit, és az óvodapedagógus által felajánlott tevékenységeket, melyek a szervezettebb játékos tanulást jelentik, tervszerűen előkészítettek és felajánlottak.

Óvodásaink a játékban és a játékon keresztül gyakorolják a nyelvet, a gondolkodást, a másokkal való együttműködést, a kitartást.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenlétével biztosítja az élményszerű, elmélyült játék kibontakozását, ezt szükség és igény szerinti támogató, serkentő, ösztönző magatartással, indirekt reakciókkal éri el.

A felgyorsult világ megköveteli, hogy a gyermekek a tanulás során a legfontosabb képességeket birtokolják. Programunk minden gyermekben akár tehetséges, vagy lassan haladó típus, megalapozza azokat a képességeket, melyek alapján örömet jelent számára a későbbi tanulás és önfejlesztés.

A játékszerekkel szemben támasztott legfontosabb követelmények:

Legyenek esztétikusak, tartósak, tisztíthatók, színben, mérethen feleljenek meg a gyermekek igényeinek, keltsék fel a gyermekek érdeklődését.

Legyenek építőelemek, összerakható játékok, amelyek kreativitásra készítetnek.

A szerepjátékokhoz is legyenek megfelelő játékszerek, de arra is lehetőséget adunk, hogy a gyermekek jöjjenek rá a tárgy hiányára, kerüljenek szembe azzal a problémával, miként lehet azt előteremtteni.

Legyen egy kellékes láda, amelyben dramatizáláshoz, szerepjátékokhoz szükséges eszközöket találnak a gyerekek.

Legyenek bábok, amelyek a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően sok örömet szerezhetnek és motiváló jellegűek.

Az udvaron is sokszínű játékeszközöket biztosítunk (pl.: különböző méretű mászókákat, hintákat, trambulint, homokozókat, homokozó-játékokat, rollereket, kismotorokat, vizuális tevékenységekhez szükséges eszközöket, babakonyhát, labdákat, karikákat, ugróköteket).

A játékidő szervezése

Az elmélyült játék kialakulásához a minél hosszabb, megszakítás nélküli idő biztosítása elengedhetetlen követelmény.

Egyszerű, rövid játékok kezdeményezésével igyekszünk minden várakozási időt kiiktatni a csoport életéből.

Az udvaron, a szabadban is biztosítjuk az időt a folyamatos játéokra.

Megteremtjük a lehetőséget arra, hogy a kedvelt játéktevékenységeket, vagy a már megkezdett játékot a gyerekek több napon keresztül is játszassák.

A gyermekek életkori sajátosságaira, a kíváncsiságra és az érdeklődésre építve, olyan változatos tevékenységeket biztosítunk, amelyeken keresztül tapasztalatokat szereznek a természeti és társadalmi környezetről.

Olyan változatos problémaszituációkat teremtünk, amelyek közül önállóan választanak, maguk találják ki a megoldást, így átélik a felfedezés örömeit.

A nyugodt légkör az egész óvodai nap elengedhetetlen feltétele. A gyermekek játszóhelyeit úgy alakítjuk ki, hogy figyelembe vesszük az életkorukat, mivel szeretnek játszani, foglalatoskodni, és bizonyos átrendezésre – ahogy a játék kívánja – is lehetőség legyen.

A reggel induló játékot az étkezések, az önkiszolgálással kapcsolatos teendők, a pihenés szabják meg. Nagyon fontos, hogy az együttélés, a közös játék szabályait, szokásait kialakítsuk, ez a szokásrendünk része.

A játék fajtái

A gyakorló játék az ismétlődő mozgás örömein alapul.

A ki-be rakogatás, a válogatás, a csoportosítás, a függőleges és vízszintes építés különböző formájú elemekből, az egymásba illesztés, felfűzés, mind nagy jelentőségű a gyermeki finommozgás fejlesztésében. A szabad játék során a gyermekek sok tapasztalatot szereznek a rész-egész viszonyáról, arról, hogy miből, mit lehet létrehozni. Megtanulnak előre tervezni fejlődik türelmük, kitartásuk. A finommozgás, a szem-kéz koordináció fejlesztése mellett megtapasztalják a közös alkotás örömeit.

A hagyományos kézügyesség és értelmi képességeket fejlesztő, összerakó játékokra és a Montessori eszközökre egyaránt igaz, hogy a gyermekek játszanak és tanulnak vele egy időben. A Montessori eszközök biztosítják a gyermek öntevékenységet, önállóságát, függetlenségét a felnőttől. A világ megismerését szolgálják, kielégítik a gyermek kíváncsiságát, különböző probléma elé állítják őket, fejlesztik az érzékelést. Cselekedtetnek, gondolkodtatnak, megoldásra ösztönöznek. Az eszközök tartalmazzák az ellenőrzést, a gyermek észreveszi, ha hibázik, maga javíthat.

Már a legkisebekenél is megjelenik a szerepjáték, mely az utánzáson alapul. Fontos a gyermekek körül élők pozitív mintaadása, hogy milyen erkölcsi értékeket képviselnek. A játék során megtanulják az együttélés szabályait. Játékuk során élethelyzeteket teremtenek maguk körül, melyhez maguk is elkészíthetik a szükséges eszközöket. A szerepjátékban társas-szociális kapcsolatok alakulnak ki, amelyben gyakorolhatják a közös problémamegoldást, a konfliktusfeloldást.

A szabályjátékok kereteket adnak a gyermekek számára, az életkoruk növekedésével a szabályok belsővé válnak. Játékuk során betartják és betartatják azokat. Feladattudatuk, szabálytartási készségük fejlődik, önmaguk is alkotnak szabályokat.

Az óvodapedagógus feladatai

- Megteremteni a megfelelő feltételeket: a játék nevelési céljaink elérésének legfőbb eszköze, ezért fontos feladatunk a játék objektív feltételeinek a biztosítása, a játékfajták gazdagítása.
- Beszédkészség fejlesztése a játékban: a megfelelő, derűs, alkotó légkör megteremtése, ahol a gyermekek szabadon, önként választhatnak társat, témát, eszközt a játékhoz.

- Nyugodt légkör, elegendő hely és idő biztosítása: lehetőséget biztosítunk kisebb szőnyegek az építéshez, konstruáláshoz, kuckózáshoz. Külön helyet, teret teremtünk a nagyobb mozgást igénylő játékokhoz. Szükség szerint a gyerekek segítségével állandó és ideiglenes játszóhelyeket alakítunk ki, például barkácsoláshoz, dramatizáláshoz, festéshez, mintázáshoz. Az udvaron is biztosítjuk a széleskörű játéktevékenységekhez szükséges helyet.
- A játékhöz szükséges eszközök biztosítása: biztosítjuk a környezetből szerzett benyomások feldolgozását a szabad játék és tanulás során. A gyerekek számára az életkoruknak megfelelő játékeszközöket biztosítunk. Lehetővé tesszük, hogy a gyerekek bevonják a környezetükben levő tárgyakat is a játékba.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermek gyakran játszik tartalmas szerepjátékot.
- Önmaga is kitalál történeteket, melyet társaival eljátszanak.
- Képes bonyolult alkotást létrehozni.
- Szereti és igényli a mozgást.
- Az ügyességi és szabályjátékok szabályait betartja.
- Önfegyelme megerősödik.
- A játék során magatartásában megjelennek az óvodában tanult és elvárt viselkedési szabályok.

5.2. Verselés, mesélés

A verselés, mesélés eszközeivel esztétikai élmények iránt fogékony, a világ szépségeire rácsodálkozó, jó ízlésű gyermekeket kívánunk nevelni. Célunk az óvodás gyermek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a művészeti nevelés sajátos eszközeivel.

Az irodalmi nevelés szorosan kapcsolódik az anyanyelvi neveléshez, az énekes és mozgásos játékokhoz. A népi mondókák és a népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzásvilágát, nyelvünk sajátos törvényeit megfelelő formában közvetítik. A mindennapos verselés, mesélés, mondókázás anyanyelvünk, szülőföldünk szeretetére nevel.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az óvónő naponta többször kezdeményezzen verselést, mesélést a gyermekek igényeinek, érdeklődésének, életkori sajátosságainak megfelelően, ehhez teremtse meg a mesei légkört. Az irodalmi élményből fakadó módszereket (mesereprodukció, drámajáték és dramatizálás, bábjáték, elbeszélés, képolvasás, anyanyelvi játékok) változatosan alkalmazza.
- Az óvodapedagógus a legkisebbek versanyagát népi mondókákból, rímusokból állítsa össze. Kapjanak helyet a magyar klasszikusok és a mai magyar írók meséi is. Ebben a korban a népi mondókák, kiolvasók, rövid állatmesék alkotják a

tervezett anyagot. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktassa rá a gyermekeket a mese figyelmes végig hallgatására.

- Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekek ismerjék meg a bábokat. Az óvodapedagógus mutasson be párbeszéd formájában előadott rövid, ötletes jeleneteket.
- A könyvek megszerettetése érdekében a gyermekek lapozgassanak leporellókat, színes képeskönyveket, otthonról is hozzák el kedvenc könyveiket, hogy megmutathassák egymásnak. Az óvodapedagógusok és a nagyobb gyermekek bábozzanak minél több alkalommal a kisebbeknek.
- Az óvodáskor vége a mesehallgatás igazi ideje. A gyermekek mesetárába épüljenek be az állatmesék, a láncmesék, csalimesék, tündérmesék és műmesék. A gyermekek a meseregényeket is szívesen hallgatják, folytatásait napokon keresztül izgatottan várják. Vers anyaguk gazdagodjon a különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal. Ismerjenek meg olyan közmondásokat, amelyeket a környezet gyakran hangoztat. Az óvodapedagógus a nagyobbaknak bátran olvasson lírai műveket is, mert a gyermekek már megérik a költői képek érzelmet kifejező erejét. A kiválasztott versek, mesék erősítsék a környezet megszerettetését, a néphagyományőrzést és az évszakok szépségét.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermek szívesen ismételtet verseket, rímusokat.
- Szívesen vállalkozik a mesék, versek és a mondókák elmondására.
- Várja, igényli a mesehallgatást.
- Szívesen mesél a kisebbeknek és a maga szórakoztatására is.
- Könyvekre vigyáz.
- Képesse válik belső képteremtésre.

5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés a művészeti nevelés körébe tartozik, az érzelmeiken keresztül hat a gyermekekre. Pozitívan befolyásolja általános fejlődésüket. A mozgás, a ritmus, a dallam és a szöveg globális élményt nyújt. Célunk, hogy a gyermekek minél több olyan zenei élményhez jussanak, amely megalapozza zenei anyanyelvüket.

Általunk használt Montessori eszközök hallási észlelés, ritmusérzék fejlesztéséhez:

Zajdobozok:

Két egyforma nagy fadoboz piros, illetve kék tetővel. Mindkét doboz hat fa- hengert tartalmaz, kék, illetve piros tetővel. A hengerekben különböző magvak vannak, amelyek megrázva eltérő zajokat okoznak. A két sorozat pontosan egyforma.

Csengők: (zenei hangpárok)

A finomabb zenei hallás fejlesztésére szolgáló két azonos csengősorozat, két zöld falappal, amelyen a fekete-féher beosztás a zongorabillentyűzet egy oktávjának felel meg.

Az óvodapedagógus feladatai

- Az óvodapedagógus a gyermekek életkorához és igényeihez alakítsa az énekes játékok mozgásanyagát.
- Erősítse a gyerekek ösztönös, spontán kezdeményezéseit. Tiszta, szép énekléssel, szövegkiejtéssel nyújtson mintát a gyermekek számára.
- Lehetőség szerint legalább évente egyszer szervezzen hangszerbemutató foglalkozást a közeli zeneiskolában, ezzel támogatva a gyermekek későbbi hangszerválasztását.
- A zenehallatások során válogasson az óvoda szellemiségével koherens minőségű kortárs zenék közül

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermek élvezettel játszik énekes játékokat.
- Elég bátor az önálló énekléshez.
- Szereti a magyar népzeneét.
- Megkülönbözteti az elemi zenei fogalmakat.
- Érzékel az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Képes ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Felismeri a hangszerek hangjait.

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az óvodai nevelés fontos területe a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezésének támogatása. A gyermekek tér, forma és szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Méretben, minőségben megfelelő, praktikus, célszerű, esztétikus eszközök biztosítása.
- Az óvodapedagógus a gyermekeknek egyenként tanítsa meg az eszközök biztonságos kezelését.

- A megfelelő szervezeti forma megválasztásával a rugalmasság, folyamatosság elvét alkalmazza.
- Tegye lehetővé, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés módjaival.
- Teremtsen lehetőséget a gyermekek élményeinek, érdeklődésének megfelelő szabad témaválasztásra.
- Segítse a gyermekek képalakító készségeinek megindulását, gazdagítsa a technikai megoldásokat.

Általunk használt Montessori eszközök a színek megismeréséhez

Színdobozok:

Eszköz: három színdoboz.

1. doboz: 2-2 sárga, piros és kék tábla. A táblák mindkét szélén egy-egy szegély van, ezeknél fogva tarthatjuk őket.
2. doboz: A dobozban a három alapszínen kívül (sárga, piros, kék) narancs, zöld, lila, rózsaszín, szürke, barna, fekete és fehér táblapárok is találhatóak.
3. doboz: A dobozban kilenc rekesz van. Minden rekeszben hét azonos színű, de különböző színárnyalatú (a világostól a sötétig) tábla található. A rekeszekben található színek: sárga, narancs, piros, rózsaszín, kék, lila, zöld, barna, szürke.

Általunk használt Montessori eszközök a tapintáshoz

Letapogatható táblák:

1. tábla: Egy fatábla, amely két négyzetre van felosztva. Az egyik négyzet simára lakkozott, a másik pedig érdes csiszolópapírral van bevonva.
2. tábla: Egy fatábla, amely tíz egyenlő sávra van felosztva. A sávok felváltva lakkozottak vagy csiszolópapírral bevontak.
3. tábla: Egy fatábla, amely öt különböző csiszolópapírral van bevonva, amelyek érdessége csökkenként csökken.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermek képalakításban egyéni módon jeleníti meg élményeit, elképzeléseit.
- Alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása.
- Örül egyéni és közös kompozícióinak.
- Plasztikai munkája egyéni, részletező.
- Téralakításban, építésben közösen vesz részt.
- Rácsodálkozik a szépre, gyönyörködik benne.

- Önállóan és csoportosan is készít játékokat, ajándékokat, kellékeket.

5.5. Mozgás, mozgásos játékok

A mindennapos mozgás, mozgásos játékok kielégítik a gyermekek mozgásigényét, kialakítják az összerendezett mozgáskoordinációt. Az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden nap minden gyermek számára biztosítunk spontán vagy szervezett formában mozgási lehetőségeket.

Kétféle szervezett testnevelési foglalkozást tartunk:

Mindennapos testnevelés, amely a napirend része: naponta 10-15 perces frissítő mozgás, ha lehet az udvaron. Anyagát a mozgásos játékok adják, s ezért az örömmel végzett játék meghozza a kedvét a mozgáshoz félénk, zárkózott gyermeknek is.

A testnevelés tevékenység heti egy alkalommal kötött formában és életkor szerint differenciáltan történik.

Feladatunk a gyermeki szervezet arányos fejlesztése, a vázizomzat erősítése, a helyes testtartás kialakítása, a nagy mozgásigény kielégítése. A különböző nehézségű differenciált feladatok elősegítik, hogy minden gyerek megtalálja a képességeinek megfelelő feladatvégzést.

A szervezett mozgás csak egy részét jelenti a gyermekek mozgásfejlesztésének.

A kirándulások, a szabad udvari játékok segítik a gyerekeket fejlődésük során az edzettségük elérésében. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére.

A 3-4 évesek szabad játékában, mozgásában és az irányított tevékenységében a nagymozgások elősegítése kapja a hangsúlyt. A tornatermi, csoportosozói, vagy az udvari foglalkozásokon a mászást, bújást, csúszást, egyensúlyozást a játékba építjük. Azokat a készségeket és képességeket kívánjuk kialakítani, amelyek majd a pontosabb mozgás elvégzését segítik elő. Az irányított mozgás során fokozatosan alakítjuk a biztonságos együttmozgás szabályait, pl. egymásra figyelés, egymás kikertülése, ütközés nélkül. Megismerik a járás, a futás fogalmát, a menetirányt gyakorolják. Járás és futás közben akadályokat kerülnek ki, fel- és lelépnek, ki- és belépnek alakzatokba, karikákba.

A 4-5 évesek mozgása már koordináltabb, futásuk, járásuk biztos. A nagymozgások mellett az egyensúlyérzék fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektetünk. Sok olyan játékot játszanak, melyben szükség van a szem- kéz-láb összehangolt működésére. Ilyen, pl. az ugróiskola, a kötéljátékok, labdajátékok. Az irányváltásokkal, tempóváltásokkal, az akadályok kikerülésével bővülnek a mozgásformák. A mezítláb végzett gyakorlatok még jobban fejlesztik a láb izmait és a lábboltozatot. Egyre több fogó, futó és ügyességi játékkal ismertetjük meg a gyermekeket. A szabályok bonyolultabbak lesznek.

Az 5-6-7 éves gyermekeknél a futójátékokban megjelennek a sor- és váltóversenyek. Gyakorolják a magas- és mélyugrást, valamint a távolugrást is. A labdagyakorlatok labdavezetéssel és különböző dobásokkal bővülnek. A gyerekek képesek több mozzanathoz álló gyakorlatsorokat is elvégezni. Alkalmazkodnak egymáshoz a páros feladatokban. Szívesen

függenek, lengenek a bordásfalon. Megértik a bonyolultabb szabályokat, jobban viselik a kisebb kudarcokat.

A rendszeres, játékos mozgás hozzájárul az egészséges életvitel kialakulásához, az egészség megőrzéséhez, felerősíti és kiegészíti a gondozás és az egészséges életmódra nevelés hatását.

Az óvodapedagógus feladatai

- A tervezhető mozgásfejlesztő játékok és a légző-, keringés-, csont-, és izomrendszer teljesítőképességét növelő, illetve a nagymozgásokat, és az egyensúlyérzéklet párhuzamosan fejlesztő gyakorlatok összeállítása.
- Az egészséges életvitel kialakítása a rendszeres mozgással.
- A különböző szervezeti formák megteremtése, különös tekintettel a szabad levegőn való foglalkoztatásra.
- A testfogalom alakítása, az egyes testrészek fejlesztése, testséma fejlesztés, a szem – kéz, illetve szem – láb koordináció fejlesztése, a test személyi zónájának alakítása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- A gyermek szereti és igényli a mozgást.
- Szívesen, bátran, biztonságosan és összerendezetten tud futni, járni, ugrani, dobni, egyensúlyozni, térérzékelése biztos.
- Állóképessége, fizikai teherbírása jó.
- Az ügyességi és szabályjátékok szabályait betartja, önfegyelme megerősödik.
- Tud ütemtartással járni.
- Képes babzsákkal a fején egyensúlyozó járásra vízszintes padon.
- Tud rövidebb távon egyenes iramban futni.
- Versenyjátékokban betartja a szabályokat.
- Kezdeményez mozgásos játékokat.
- Sportmozgások alapelemeit ismeri.

5.6. Külső világ tevékeny megismerése, kozmikus nevelés

„...és látta Isten, hogy amit alkotott igen jó.”

(1Móz 1,31)

Célunk, az Isten által teremtett világot, környezetet ismerő, szerető és védő gyermekek nevelése, szoros érzelmi kötődés kialakítása a gyermek és az őt körülvevő környezet között, a környezeti problémák iránti érzékenyítés.

A természeti-, társadalmi környezet és önmaguk megismerése hatással van a gyermeki személyiség fejlődésére.

Az óvodai mindennapokban tanítjuk meg gyermekeinknek a külső és belső környezettel való harmonikus együttélést, az élő és élettelen természetet tiszteletét, megalapozva ezzel a környezettudatos gondolkodást. A gyermekkori sajátosságok figyelembevételével a fokozatosság elvét betartva, a világról szerzett ismeretek és megtapasztalások a környezethez való pozitív érzelmi viszony kialakulása alapját képezi a későbbi ökológiai szemléletnek.

A gyermekek az óvodába lépést követően először ismerkedjenek meg az óvodával, új társaikkal és az ott dolgozó felnőttekkel. Biztonságérzetük kialakulása után fokozatosan fedezték fel közvetlen környezetük, az óvoda, a csoportszoba és az udvar világát, majd kicsit tágabb környezetüket, lakóhelyüket. Az óvodába lépéskor megismerkednek a teremtéstörténettel, e történet a biztos alapja a külső világ tevékeny megismerésének.

Óvodai életük folyamán figyeljük meg az évszakok változásait, szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit, az állatokat és életmódjukat, gondozásukat. Keressenek összefüggéseket az időjárás és az emberek tevékenységei között.

A természetben választunk egy olyan állandó helyet (Ság hegy), amely a folyamatos megfigyelések, vizsgálódások színhelyéül szolgál. A szülőföld, hazai táj megismerése megalapozza gyermekeink nemzeti identitástudatát.

A csoportszobákban is kialakítunk egy természetsarkot, ami a természetből szerzett ismeretek és kincsek gyűjtőhelye. Így lehetőség van arra, hogy a gyermekek kísérleteket végezzenek, természettel kapcsolatos könyvekből ismereteket gyűjthessenek és felidézhessek, újraélhessék a korábbi élményeiket. A gyűjtött termések, magvak és egyéb kincsek adják a matematikai tapasztalatszerzés lehetőségét is. Nem gyűjtjük, és nem pusztítjuk a növényeket, állatokat, csak azt vesszük el a természetből, amivel nem okozunk kárt.

Kirándulások alkalmával a gyermekek gyakorolják a közlekedés szabályait, legyen ismeretük a szárazföld, vízi és légi közlekedésről. Ismerjék meg a személy és teherszállító járműveket.

Az óvodapedagógus feladatai

- Alkalmat biztosítani a természet legfontosabb jelenségeinek megfigyelésére, tapasztalatok gyűjtésére, tevékenykedtetésre. (lehetőség sétákra, kirándulásokra, állat-, növénygondozásra)
- A gyermekek közvetlen környezetében biztosítani a lehetőséget az esztétikum, hangok, színek, formák, illatok érzékelésére, az élet ritmikusságának követésére, megfigyelésére.
- Példamutatás a természet tiszteletére, védelmére. (környezetvédelmi elemek bevezetése)
- Példamutatás a tudatos, fenntartható életmódról, a tudatos életvezetés alapjainak megtapasztaltatása.

- Példát mutatni arra, hogy minden nap hálát kell adni a teremtett világért, melyben élünk, a napi kezdetekért
- Matematikai tartalmú tapasztalatok biztosítása, azok tevékeny alkalmazása.
- A különböző embertípusok, életük, kultúrájuk megismertetése.
- Elősegíteni a gyermekeket az önálló véleményalkotás, döntési képesség kialakulásában, fejlődésében.
- A meglévő tapasztalatok, ismeretek bővítése.
- Az ismeretek gyakorlati alkalmazása.
- Összefüggések keresése.
- Ok, okozati viszonyok megláttatása.
- Kommunikációs készségek fejlesztése.

A külső világ tevékeny megismerésére, a kozmikus nevelés feladatainak megvalósításához szükséges témakörök, tevékenységi keretek:

1. Állatok

- az állatok szükségletei	- állattörténetes kártyák
- növény-állat elkülönítés	- fejlődéskörök (pete, lárva, báb, kifejlett rovar)
- gerincesek	- háziállatok, erdőn élő állatok
- gerinctelenek	

2. Növények

- növényi szükségletek	- növények csíráztatása
- növényélettan	-növények nevelése, mindennapi tapasztalatok
- a növény részei	

3. Kísérletek

- az anyagok halmazállapota	- árnyjáték
- nagyítás	- légnyomás
- mágnesesség	- oldódás, keveredés
- úszás	

4. Csillagászat

- világegyetem keletkezése	- Földtörténet
- a naprendszer bolygói	

5. Földrajz

- szárazföldek –vizek
- kontinensek –óceánok
- állatvilág
- növényvilág
- természetvédelem
- országok fogalma
- a Föld emberei
- Európa, Magyarország
- időjárás, naptár, évszakok, óra

6. Közlekedés

- a gyalogos közlekedés szabályai
- járművek megfigyelése
- szárazföldi-légi-vízi-rendszerzés

7. Felnöttek

- a felnöttek munkája
- az óvoda dolgozóinak munkája
- a gyermekek szüleinek munkája
- szülök foglalkozása

8. Család

- a családtagok neve, a család otthona, lakcím
- ki mit csinál otthon?
- családi munkamegosztás
- idösebb és fiatalabb családtagok
- az ember életútja
- az emberi szükségletek

9. Testünk

- a test részei
- végtagok és funkciójuk
- érzékszervek
- testünk ápolása
- az egészséges életmód fontosság

A környezet téri – formai – mennyiségi megismerése

A matematikai tartalmú tevékenység fegyelmezett gondolkodásra, ötletes megoldások keresésére nevel. A gyermekek az öket körülvevő valóságos világ összefüggéseit ismerik meg.

Az óvodai életben a matematikai tartalom mindent átfog, és állandóan jelen van.

Játékban: építőelemek nagysága, formája, számossága,

Mese-versben: a mese szereplőinek száma, tulajdonságai

Ábrázolásban: az eszközök mennyisége, formája, nagysága, téri irányok, névutók

Munkajellegű tevékenységeknél: terítés - számlálás, oldalíság, csoportszoba átrendezése, téri tájékozódás stb.

Matematikai tartalmú ismeretek átadása

Névutók használata: térben és síkban

Tapasztalatok szerzése: a rövid – hosszú, keskeny – széles, ugyan olyan, kicsi – nagy tulajdonságokról.

Testek és síkmértani formák felismerése, megkülönböztetése.

Mennyiségek létrehozása, összehasonlítása, relációk, becslések gyakorlása.

Párok, ellentétpárok keresése.

Tárgyak, személyek osztályozása megadott szempontok szerint.

Síkbeli alkotások – mozaikok, képkirakás.

Általunk használt Montessori matematikai gondolkodást fejlesztő eszközei

A matematikai gondolkodás fejlesztésében nagy szerepe van a tapasztalatnak. Montessori eszközei nagyon megkönnyítik a matematikai fogalmak kialakítását. Figyelemre méltó gondossággal dolgozza ki a számfogalmak kialakulását és a tízes számrendszer megértését.

- Számtani rudak Cél: mennyiségek felismerése, számjegyek és mennyiségek egyeztetése
- Dörzspapír számok Cél: számszimbólumok megismerése, a számok nevének és szimbólumának összekapcsolása, előgyakorlatok a számjegyek írásához
- Orsódoboz Cél: mennyiségfogalom megszilárdítása, a nulla megtapasztaltatása, jelentésének megismerése, annak megtapasztaltatása, hogy a mennyiség elemek számosságából jön létre
- Számjegyek és korongok Cél: a mennyiségek és számszimbólumok egymáshoz rendelése 1-10-ig.
- A páros és páratlan szám fogalmának előkészítése.
- Gyöngykígyó Cél: tájékozódás a tízes számrendszerben.
- Seguin táblák Cél: mennyiségek és számszimbólumok összekötése 11-19-ig és 11-99-ig
- Összeadás tábla Cél: összeadás számlálással, pótlás és bontás értelmezése. A tízes számrendszerben való tájékozódás elmélyítése.
- Matematikai társasjátékok

Az élethelyzetek, az élmények kínálják az alkalmat e tennivalókra. A csoport életében a napirenden belül bármikor beépíthetők akár az óvónők, akár a gyermek kezdeményezésére.

Lehetőséget adunk a gyermekek többoldalú megtapasztalásra, érzékelésre.

Az óvodás kor végére a gyermekek fokról – fokra magasabb fejlettségi szintre kerülnek, amely optimális kiinduló pontja az iskolakezdésnek.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermek alapvető ismeretekkel rendelkezik önmagáról, családjáról, környezetéről. (név, lakcím, szülei foglalkozása)
- Ismeri az évszakokat, napszakokat ezek fő jellemzőit.
- Ismeri háziállatokat, madarakat, bogarakat, vadon élő állatokat.
- Maga is gondoz növényeket, állatokat.
- Alapszinten képes az osztályozó tevékenységre.
- Képes a folyamatosság megfigyelésére, a különbségek észrevételére.
- Gazdagodik ökológiai szemlélete azzal, hogy a természetben mindenre szükség van, nincs káros és hasznos.
- Kialakulnak a környezetbarát szokások alapjai.
- Fejlődik empátiája és együttműködő készsége.
- Tudja a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- Összehasonlít különböző tárgyakat mennyiség, szín, forma, nagyság szerint.
- Tud térben tájékozódni, ismeri az irányokat, használják a névutókat.
- Megkülönbözteti a jobbra-balra irányokat, érti a helyeket kifejező névutókat.
- Kialakult a szám-és mennyiségfogalma.
- A tárgyakat legalább 10-ig meg tudja számolni, össze tudja hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Felismeri az elemi összefüggéseket.
- 10-ig a pótlás-bontás alpműveletét képes elvégezni
- Önálló véleményalkotási képességgel rendelkezik a kortársi kapcsolatokban és a környezet alakításában.

5.7. Munka jellegű tevékenységek

A munka a tapasztalatszerzés, az együttműködés képességének, a céltudatosságnak, az önállóságnak és az önfegyelemnek az alakítója, ugyanakkor, fejleszti a gyermekek mozgás és kontaktusteremtő képességét, számtalan ismeretet közvetít és szocializál.

Az óvodapedagógus feladatai

- Nyugodt légkör biztosítása, hogy kitartással végezhessék el a gyermekek a tevékenységeket.
- A közös tevékenységek, munka során a társas kapcsolatok fejlesztése, és a csoportra jellemző erkölcsi szabályok, normák kialakítása, balesetmentes eszközhasználat.
- A munkához való pozitív viszony kialakítása.
- Igazodjon a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez, sikerélményhez juttatva őket.

Gyermeki munkaformák

Az óvodáskorú gyermeknél nagy jelentősége van az önkiszolgálásnak, melyet nem is munkaként él meg, de önbizalmát, önállóságát segíti. A gyermek a felnőttet figyelve, utánozva tanul meg különböző tevékenységeket elvégezni. A mindennapi élet tevékenységeinek gyakorlása pontosságra, figyelemre, koncentrációra, rendszeretetre nevel. Ügyesíti a kezüket, megtanulnak odafigyelni egymásra, kivárni egymást. Az öltözködés mozzanatait, a mozdulatok elsajátítását segítik elő a „keretek”.

Legjobban a naposi munka fejleszti a gyermekek közösségi kapcsolatát. A közösségért, a környezet szépítéséért végzett munka lehetőségeit is biztosítjuk óvodásaink számára. A gyermekek közreműködnek az elősarok gondozásában, növényeket ültetnek, segítenek az udvar tisztántartásában. Gereblyezés, söprés, az udvari játékok elrakása is munka, de élvezetes tevékenység.

Rendszeres munka a játékok helyrerakása. A tevékenységekhez használt eszközök helyretétele biztonságot, helyismeretet jelent a gyermekeknek.

Óvodánkban az az elv érvényesül, hogy a gyermekek minél több teendőt önállóan végezzenek el. Olyan feladat is adódhat a mindennapok során, amelyet nehéz elsajátítani, ezért sok Montessori eszközt használunk. Így a gyermekek játék közben szerezhetik meg ezeket a képességeket.

Az alkalmoszerű munkákat mindig önálló vállalkozás alapján végzik. A nagyobbak rendszeresen segítenek a kicsik körüli teendőkben. A gyerekek megtapasztalják a másikért végzett tevékenység fontosságát, önmaguk erejét. Növekszik önbizalmuk. Az így nevelt gyermek boldog, figyelmes, kiegyensúlyozott lesz a rábízott, illetve önként vállalt munkában.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- A gyermek szívesen végez munka jellegű tevékenységeket és alkalmi jellegű megbízásokat.
- Kitartó, önálló, céltudatos.
- Segít a teremrendezésben, játék elrakásban, vigyáz az óvoda tisztaságára.

- Az évszaknak megfelelően részt vesz az udvar rendben tartásában, az élősarok gazdagításában.
- A környezete növényzetét, állatait óvja, gondozza.
- Megtanulja a legszükségesebb eszközök használatát.
- Örömmel segít a kisebbeknek, társainak.

Általunk használt Montessori eszközök a mindennapi élet gyakorlati teendőihez

A mindennapi élet gyakorlataihoz a környezet ápolásán kívül a gyermekek ápolásával kapcsolatos teendők is hozzátartoznak: öltözködés, vetkőzés, fogmosás, kézmosás, ruhák, ágyneműk összehajtogatása, étkezés stb.

- **Tálcás játékok:** magok kanalizása, csipegetése, öntögetése, víz öntése.
- **Keretek:** gombolás, zipzáras, masnikötős, fűzős.

Az eszközök használatával praktikus fogásokat, technikákat sajátítanak el a gyerekek, így hamarabb függetleníthetik magukat a felnőttektől.

5.8. Biblia foglalkozás, lelki nevelés

„Az evangélikus óvodánk a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtevői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozunk. Emiatt központi kérdésnek tartjuk az Írással való elmélyült, személyes kapcsolatot, melynek részben megismertetését, főképpen pedig tartalmának természetes megélését tartjuk szem előtt.

Ezért óvodánk

segíti az óvodásokat koruknak megfelelő módon a Biblia helyes megértésében. Óvodapedagógusaink pedig készek Krisztusra mutató forrásként forgatni, melyen keresztül Isten akaratát keresik.” (Evangélikus Óvoda pedagógiai-teológiai alapvetése)

Óvodánk elkötelezett az evangéliumi nevelés mellett. A bibliai történetek, az imádság és ünnepek szeretetteljes bensőségével kialakul a gyermekek érzelmi biztonsága. Célunk, hogy a gyermekeket a családokkal együtt a gyülekezet közösségébe vezessük.

Az óvodánkba érkező gyermek kezdetben kezeink összekulcsolását lesi el, később ajkainkról az imát is. Nem erőltetjük, mivel a szeretett óvónénivel napokon belül együtt mondják az étkezéshez kapcsolódó rövid imát. A gyermekek megszokják, hogy ilyenkor elcsendesedünk.

A gyermekek talán az óvodánkban hallanak először Istenről és Jézus Krisztusról. Ezért rendkívül fontos, hogy a válogatásra került bibliai történetek hangsúlyosan a szerető, a gyermekekre külön figyelmet fordító, imádságot meghallgató Atya Istent emelje ki.

A gyermekélettörténetek motiváló erejük, könnyebb a szereplőkkel az érzelmi azonosulás kialakítása. Jézus csodálatos tettein keresztül ismerkedhetnek meg Megváltónkkal.

Az óvodapedagógus feladatai

- A foglalkozásokat az egyházi esztendő menetébe ágyazva tervezze.
- Törekedjen arra, hogy az óvodai ünnepek ne szakadjanak el a bibliai forrástól.
- A bibliai történet megismertetése gyermekszerű legyen, ne keltsen félelmet, számukra feldolgozhatatlan tartalmat és érzelmeket.
- Keresztyén erkölcsi tartalmak jelenjenek meg a mindennapokban.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A tanult imádságokat szívesen mondják együtt.
- A gyermek saját szavakkal is tud néhány mondatban imádkozni.
- Szívesen hallgatja a bibliai történeteket.
- Ismeri a bibliai történetekhez kapcsolódó egyházi énekeket.
- Aranymondások közül néhányat fejből tud.
- Meglévő ismereteiket rendszerezni tudja, fejlettségüknek megfelelő bibliai tárgyú társasjátékokkal, kirakókkal.

6. ÉRTÉKELÉS

Óvodánkban a gyermekek fejlettségi szintjének felmérését alapvetően a megfigyelés módszerével végezzük. A nem megfigyelhető területeket közösen kialakított mérőeszközökkel mérjük minden csoportban. Ez az egységes szemlélet tette lehetővé a statisztikai rendszerünk kidolgozását, melyben életkorilag, egyénileg és csoportszinten is nyilvántartjuk a gyermekek fejlődését. A statisztikai eredményeket a nevelési év végén dolgozzuk fel és az eredmények tudatában készítjük el a következő nevelési év tervét.

A gyermekekről készült megfigyeléseket-méréseket a fejlődést nyomonkövető naplókban rögzítjük, erről a szülőket a törvény által előírt módon és gyakorisággal tájékoztatjuk.

Óvodásaink nehezebben, lassabban fejlődő képességterületeit egyéni lapokon rögzítjük. Az egyéni fejlődés megsegítése óvodánkban a szabad játék ideje alatt történik. A gyermekeket a célzott képességterületet fejlesztő játékokkal, tevékenységekkel kínáljuk meg, bemutatva és gyakoroltatva azokat.

7. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

7.1. Személyi feltételek

Óvodapedagógusaink keresztyén, elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell a gyermekek és családjaik számára. Nevelőtestületünk **közös értékek** fogadja el a toleranciát, empátiát, egymás segítségét, együttműködést, egymás véleménye iránti megértést, az emberi méltóság tiszteletben tartását, az esztétikus óvodai környezet jelentőségét, a nevelői tevékenység rugalmasság, a helyzethez és a gyermek egyéni jellemzőihez történő alkalmazkodást, felelősségtudatot, az önművelési-önfejlesztési igényt.

Az óvodába érkező gyermekek alapos megismerésének és szakszerű fejlesztésének alapvető feltétele az óvónők folyamatos önképzése, továbbképzése, önálló tanulása. Ennek megvalósítását szolgálja az óvónők továbbtanulási terve, és a továbbképzési tervek, melyek az évenként elkészítendő munkaterv részét képezik.

Célunk a pedagógusok szakmai fejlődésének aktív támogatása. Támogatjuk a továbbképzési igényeket, a konferenciákon, szakmai fórumokon való részvételt, hisz tudjuk, kollégáink tudásának bővülése az óvoda szakmai munkájának színvonalát növeli. Fontos a nevelőtestület önálló alkotó óvodapedagógiai munkájának segítése és értékes szakmai ötletek közkinccsé tétele, valamint az új kolleganők óvodánk közösségébe való beilleszkedésének támogatása.

Pedagógiai munkánk eredményességének egyik alappillére az óvodapedagógusok, a pedagógiai munkát segítők és dajkák összehangolt munkája.

A beilleszkedési tanulási magatartási nehézséggel és az alapító okiratban szereplő sajátos nevelési igényű gyermek ellátására gyógypedagógust és fejlesztő pedagógust is foglalkoztatunk.

Értékek, amelyek közvetítését vállaljuk

- Keresztyén értékek, Krisztusi szeretet
- Elfogadás
- Bizalom
- Egészséges életmód
- Anyanyelvi kultúrai
- Viselkedés kultúra
- Rendszeretet
- Esztétikai érzek
- Természetvédelem, környezettudatosság, fenntarthatóság - szemlélet
- Nemzeti identitástudat

„Óvodánk Krisztus lelkiületével működő gyülekezetté kíván formálódni. A benne alakuló közösség arra hivatott, hogy Krisztus tanítványává, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek részt egymás életében, vállalják a világban való jelenlétet, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya.

Ezért óvodánk

nevelőmunkájának középpontjában nem a jöttek halmozása, tudásbéli teljesítmények vagy a jó magaviselet áll. Teljesítményeiktől független szeretettel fogadunk el mindenkit. Nagy gondot fordítunk a sokféleség elfogadására. Nyitottak vagyunk a gazdasági, vallási, népi hovatartozás szerinti, nemi orientáció által meghatározott, vagy egyéb különbségek elfogadására, és ezekhez toleránsan közeledünk.” (Evangélikus óvoda pedagógiai-teológiai alapvetése)

7.2. Tárgyi feltételek

Óvodánk felszereltsége a kötelező minimális eszközjegyzék előírásainak megfelel. Folyamatosan törekszünk pályázatokból és önröböl pedagógiai programunk megvalósításához szükséges eszközparkunk bővítésére. Az óvoda épülete, udvara, kertje és berendezése a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja. Bútoraink a gyermekek magasságához igazodik, átlátható, az egyes nevelési területek eszközei, játékaik külön polcokon helyezkednek el. A csoportszoba díszítése, a növények és a harmóniát árasztó színek, formák, anyagok harmóniája nyugalmat sugároz.

7.3. Szervezeti és időkeretek

A csoportok megszervezése

Óvodánkban vegyes életkorú csoportjaink vannak.

A csoportok létszáma a törvény előírásának megfelelően, a fenntartó által meghatározott.

Óvodánk heterogén összetételű csoportokkal működik. A gyerekek csoportba sorolásának szempontjai: a nemek 50%-50%-os arányára való törekvés, testvérek együttnevelésének biztosítása.

A napirend kialakításának alapelvei

- A gyermekek életkor szerinti összetétele alapján eltérnek a szükségleteik, differenciáltan biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges időtartamot.
- A tervszerű, összehangolt tevékenységekkel elkerüljük a felesleges várakozásokat.
- Minél hosszabb, nyugalmas és tartalmas játékidőt biztosítunk.
- A tisztálkodás és öltözködés végzéséhez, az egyéni szükségleteknek megfelelő időtartamot biztosítjuk.

A napirend az időjárásnak, illetve a napi aktualitásnak megfelelően változhat. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez. A rendszeresség és ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirend folyamatos és rugalmas. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző többi kollégával.

Tevékenységek	Jellemzők
Szabad játék	A gyermekek igényeinek megfelelően bármikor, bármilyen formában.
Beszélgető kör	A reggeli időszakban, a gyermek csoport összehangolása, a nap beindítása céljából.
Differenciált foglalkoztatás	A gyermekek érdeklődésének megfelelő, érzékenységi periódusuk figyelembevételével irányított foglalkoztatás. A gyermekek egyéni fejlesztésére szánt idő 15 – 30 perc, az életkor, illetve a gyermek aktivitásától függően. Mivel a Montessori pedagógia intellektuális, manuális, és szenzoros fejlesztést együtt végez, érvényesül a komplett hatásrendszer.
Csendjáték	A délelőtti lezárása céljából szervezett, pihentető, egyensúly fejlesztő tevékenység.
Levegőzés, mindennapos testnevelés	Minden nap megjelenő, a nap bármely szakában beiktatható tevékenység. A mindennapos mozgás időpontját az óvónő illeszti a délelőtti napirendbe a közös reggelitől függően.
Étkezések	A gyerekek szükségleteinek megfelelő, egészséges, változatos.
Pihenő	A gyermekek szükségletének megfelelő módon beiktatott rendszeres tevékenység.

Napirend

6.30h – 7.00h	Játék összevont csoportban
7.00h – 8.30h	Játék, szabadtevékenység
8.30h - 9.00h	Közös reggeli
9.00h –10.30h	Differenciált foglalkoztatás, szabad tevékenység, csendjáték
10.30h–11.30h	Levegőzés, szabad tevékenység, mindennapos testnevelés
11.30h-12.00h	Készülődés az ebédhez, tisztálkodási, naposi teendők
12.00h –13.00h	Ebéd, pihenőhöz készülődés, mese

13.00h –15.00 h	Pihenő, folyamatos ébredés, gondozási teendők
15.00h –16.30h	Uzsonna, játék, szabadtevékenység
16.30-17.00	Játék összevont csoportban

Hetirend

Testnevelés	Heti 1 alkalommal, 30-35 pere.
Anyanyelvi nevelés	A gyermekek napi érdeklődésének megfelelően folyamatosan történnek
Ének, zene	a kezdeményezések a hét bármely napján, mikrocsoportos formában.
Rajz, mintázás, kézimunka	
Kozmikus nevelés	

Beszoktatás rendje

*„Virág a virágban, kő a kőben
ég a tengerben
ember az emberben látja meg
képmását, s leli meg együvé tartozását.”
(Tatiosz)*

Előkészítés

- A tavasszal felvételre került gyermekek szülei számára ismerkedő-tájékoztató szülői értekezletet tartottunk már a nyár elején.
- A felvételre került kicsik számára „Kicsik hete” programot szerveztünk júniusban.

Megvalósítás

A kicsik hete jó lehetőség óvodánk szokás-és szabályrendszerének megismerésére, valamint tapasztalatok, benyomások szerzésére. A szeptemberben érkező kisgyermek már ismerős környezetbe érkezik. Vegyes csoportjaink nagy előnye a család modellje, amiből kicsi és nagy mintát másol. Lehetőséget kínálunk az anyás beszoktatásra is. A kicsik igényeit figyelembe véve a folyamatos elválásra törekszünk. A szülőtől való elválás napról napra, időről időre fokozatosan történik. Az első szülői értekezleten felkínáljuk a családlátogatás lehetőséget. A családlátogatáson mód nyílik az anamnézis felvételére. Az ezzel nem élő szülők számára a folyamatos, ismerkedés, ill. a fejlődési napló anamnézisének kitöltése után szerzünk információt új kisgyermekünkéről.

7.4. Az iskolakezdés feltételei:

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

Testi fejlettség: A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

Lelki fejlettség: A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Mozgása koordinált, feladattudata, feladattartása képessé teszi legalább 25 perc tartós figyelemre.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Auditív észlelése, differenciálóképessége finomodik, hisz az olvasás, írás elsajátításához szükséges a hangok közötti különbség, a hangok sorrendjének észleléséhez. Szókincse folyamatosan bővül, képes összetett mondatokban megfogalmazni gondolatait. Érthetően, folyamatosan kommunikál. Szívesen hallgat mesét és visszaadja annak tartalmát. Finommotorikus fejlettsége képessé teszi az íráselemek és a betűk tanulására. Vizuális észlelése segíti a betűk képi megkülönböztetését, sortartást. Képes tárgyakkal a 6-os számkörben a pótlás-bontás elvégzésére. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Szociális fejlettség: A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival. Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő óvodai foglalkozások meghatározása:

Az Nkt. 45.§ (2.a.) bekezdése alapján a további egy nevelési évig óvodában maradó gyermekek számára biztosítjuk az óvodai csoporton belül a tankötelezettség teljesítésének megkezdéséhez szükséges értelmi, testi, lelki és szociális érettség elérésére irányuló célzott foglalkozásokat az óvodai nevelés időkeretébe ágyazottnan.

Tervezés

A sikeres óvodai nevelőmunkánk megteremtésének fontos feltétele **a gyermekek minél több irányú, alapos ismerete**. A nevelőmunka tervezése, elemzése, értékelése, az egészségesen fejlődő gyermekekről szerzett ismereteknek, előrehaladásuk mértékének megfigyelése, **írással dokumentálása minden óvodapedagógus kötelessége**. Az együtt dolgozó kollégák a csoportjukba járó gyermekek fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérik. A gyermekek fejlődésének nyomon követése **megfigyelésen alapszik**, mely során **elsősorban a játékokat, figyelik meg, de amennyiben szükséges irányított formában is történik**. Az óvodapedagógusok megfigyeléseiket részben a csoportnaplóba, részben pedig a gyermekek egyéni fejlődési lapjára rögzítik. A gyermekek aktuális fejlettségi állapotáról, fejlődési üteméről, az esetleges problémákról **évente két alkalommal fogadóórán tájékoztatjuk a szülőket**. Az átlagtól valamilyen irányban **eltérő fejlődést mutató gyermekek** esetében megoldásokat keresünk, a megfelelő szakemberhez irányítjuk a családot.

8. ÜNNEPEINK, HAGYOMÁNYAINK

Keresztyén és nemzeti értékeink megtartását évről-évre fontos célként tűzzük ki. Keresztyén értékeinkkel koherens néphagyományainkat is őrizzük és szeretettel örökítjük át.

- Tanévnitó istentisztelet
- Teremtés hete, kirándulás: teremtéstörténet feldolgozása egy hetes projekt keretében, a témahét zárásaként a teremtett világ értékeire hívjuk fel a figyelmet élményszerző-tapasztalatszerző kirándulással
- Aratási hálaadó ünnepség: hálát adunk a terményekért, melyeket a Teremtőtől kaptunk, hálaadó bibliai foglalkozás helyszíne az evangélikus templom
- Állatok világnapja, október 4.
- Nemzeti ünnep, október 23.
- Reformáció ünnepe: megemlékezés
- Szent Márton témahét: Szent Márton életútjának bemutatása eszköz az adakozás, egymásra figyelés, a másik segítségének tevékeny megtapasztalására

- Egészségnevelési témahét: egészséges életmódra nevelés, szemléletformálás, az egészségnevelési programrészeként kerül megrendezésre
- Mikulás: Szent Miklós életének megismerése, ajándékozás
- Ádvent: a várakozás időszakában Jézus születésére készülünk történetek segítségével, érzelmi ráhangolódással
- Szeretevendégség: a családokkal, gyülekezeti tagokkal karácsonyt váró ünnepség, vendégség
- Farsang: témához (pl. erdei állatok, népmesehősök...) kötött beöltözés
- Nemzeti ünnep, március 15.
- Virágvasárnap
- Nagypéntek: lelki nap a dolgozók közösségének
- Húsvét, locsolás
- Föld napja, kirándulás: természet szeretetre nevelés
- Pünkösöd
- Anyák napja: édesanyák, nagymamák köszöntése templomunkban
- Ballagás: a nagycsoportosok ünnepe, elköszönés, búcsú
- Ovis kirándulás: évente egyszer egy egész napos kirándulásra megyünk
- Tanévzáró istentisztelet: közös hálaadás a templomban
- Nemzeti ünnep, augusztus 20.

Családi istentiszteletek: minden nevelési évben 2 havonta 1 alkalommal. Célunk a gyermekek és családok Isten felé vezetése, érzékenyítés, közös áhítat. Istentiszteleteink a gyermekek nyelvén zajlanak, interaktívak.

Az ünnepekre már előre érzelmiileg is ráhangoljuk a gyermekeket. Igyekszünk hangulatot teremteni, melyben segítségünkre vannak: a dal hangjai, a mese varázsa, a természet kincsei, a gyermeki alkotás, népi kismesterségek.

A környezetünket az ünnep hangulatának megfelelően alakítjuk. A tárgyak is ünnepi díszbe bújnak. Az óvodát évszakonként ill. ünnepközönként díszítjük. A csoportszobák is tükrözik a várakozást, az ünnep szépségét, színeit, illatát.

9. GYERMEKVÉDELEM, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK LEKÜZDÉSE ESÉLYEGYENLŐSÉG

A gyerekek veszélyeztetettsége olyan magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely gátolja a testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésüket. A mi feladatunk, hogy időben felismerjük a gyermek viselkedésének megváltozását (szorongás, agresszió stb.) és válaszokat keressünk az értelmi, érzelmi fejlődésének megakadására. A szülőkkel együttműködve keressük az okokat és a megoldás lehetőségeit.

Célunk

a gyermekek jogainak érvényesítése, egyéni képességeinek, tehetségének szabad kibontakoztatása, mindenek felett álló érdekének védelme, személyiségfejlődésének elősegítése, másságának tiszteletben tartása, nevelése, gondozása, ellátása, a rendelkezésünkre álló pedagógiai, szociális és jogi eszközökkel.

Nevelőmunkánk összehangolása, a partneri viszony kialakítása és ápolása során a családlátogatásokat, szülői értekezleteket, személyes beszélgetéseket nagyon fontosnak tartjuk. A szülők bizalommal fordulhatnak hozzánk, nyitottak vagyunk nevelési problémák, megakadások közös megbeszélésére, a megoldások megkeresésére. Szükség esetén segítséget és információt kérünk külső partnereinktől (pszichológus, védőnő, gyermekorvos, pedagógiai szakszolgálat).

Segítséget nyújtunk a szülőknek a tartósan beteg gyermekek életének és étrendjének egyéni megszervezéséhez, biztosítjuk az eltérő étkeztetésüket.

A gyermekvédelem óvodai helyzetéről évente egy alkalommal felmérést készítünk, mely kiterjed a családok helyzetére, a gyermekek összetételére.

Feladataink

- A problémák okának feltérképezése
- Szülővel kezdeményezett személyes megbeszélés (esetmegbeszélés) kezdeményezése
- Problémafeltáró beszélgetés a szülőkkel
- Megoldás keresése, határidő szabás, szakemberhez irányítás
- Az óvodapedagógusok érzékeny odafigyelése (érzelmi-magatartási problémák esetén)
- Gyógypedagógiai, fejlesztő pedagógiai fejlesztés (értelmi problémák esetén)

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal aktív kapcsolatot ápolunk, az éves jelzőrendszeres konferenciákon gyermekvédelmi koordinátorunk lehetőség szerint részt vesz.

10. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Az óvoda belső kapcsolatai:

Család és óvoda

Óvodapedagógiai elveink közül az egyik legfontosabb, az óvoda és a család hatékony, bizalommal teli, egymást támogató partneri együttműködése, a keresztyén értékek közvetítése.

A gyermekek érdekében végzett nevelőmunkát az óvodapedagógusok és a szülők kapcsolatában a kölcsönös bizalomra alapozzuk.

A kapcsolattartás formái:

- Szülői értekezletek
- Esetmegbeszélések
- Fogadóórák
- Családi délutánok
- Karácsonyi szeretetvendégség
- Kicsik hete
- Családi istentiszteletek

Az óvoda külső kapcsolatai:

Óvoda-bölcsőde:

A városi bölcsődével ápoljuk a már kialakult jó kapcsolatot. Fontosnak tartjuk, hogy megismerjük a majdan hozzánk járó bölcsődés gyermekeket, mielőtt óvodába kerülnek, ezért a „Kicsik hete” programunkra a bölcsődéseket is meginvitáljuk. Igazgatónk minden tavasszal tájékoztatót tart a bölcsődés szülőknek a beiratkozás feltételeiről, az óvodai életéről.

Óvoda-iskola:

A város minden iskolájával és a közeli evangélikus iskolával is tartjuk a kapcsolatot. A két intézménytípus közötti közvetlen, folyamatos a szakmai kapcsolattartás.

A kapcsolattartás érdekében fontosnak tartjuk a következőket:

- Iskolába készülő nagyesportosainkkal iskolalátogatási programokon veszünk részt,(versmondó verseny, iskola-ovi olimpia)
- Nyitottak vagyunk arra az elsős tanítók ellátogassanak óvodánkba:(pl.iskolába csalogató foglalkozás számára hely biztosítása óvodánkban)

Kapcsolat a Szakszolgálattal:

A szakszolgálattal kiépített együttműködő, speciális kapcsolatrendszerünket az a törekvésünk mozgatja, hogy közösen próbáljuk megszüntetni vagy csökkenteni a részképesség-zavarral küzdő gyermekeink problémáját még az iskolába lépés előtt, az óvodai évek alatt.

A gyermek vizsgálata után a diagnózisról, valamint a fejlesztése érdekében szükséges további teendőkről team-munka keretében ki-ki a maga szakterületén tesz meg mindent a szakszolgálat szakembereivel együttműködve.

Egymás korrekt tájékoztatása, a tapasztalatok folyamatos megbeszélése az együttműködésünk alapja. A rendszeres team megbeszélésekre esetenként meghívjuk az érintett gyermek szüleit is.

Nevelőmunkánkat segítő szakemberek:

- logopédus
- gyógypedagógus
- szakszolgálati pszichológus
- védőnő

Pedagógiai koordinációs kapcsolatok

Eredményes pedagógiai munkánk, valamint a szakmai szolgáltatás ellátása érdekében szorosan együttműködünk:

- a városi önkormányzattal
- az EPSZTI-vel
- a ZPOK-kal
- a MEE-NOO -val
- a védőnői szolgálattal
- a családsegítő szolgálattal
- a háziorvosokkal
- ELTE SRPSZKK

Kapcsolat társadalmi és civil szervezetekkel, közművelődési intézményekkel:

- Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtárral
- Soltis Lajos Színházzal
- Parakletos Könyvkiadóval
- Magyarországi Montesori Egyesülettel

11. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK INTEGRÁLT NEVELÉSE

A sajátos nevelési igényű gyermekek intenzív megsegítésének, többirányú kezelésének, integrált óvodai nevelésének és differenciált beiskolázásának problémája az utóbbi időszakban egyre hangsúlyosabb kérdésként vetődik fel. A korai felismerés és fejlesztés gondolata a nemzetközi és hazai köztudatban egyre fokozottabban szerepet játszik, hatása a törvényi változásokban realizálódik.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelésének felvállalását erősíti egyrészt a helyi nevelési programunk filozófiája, másrészt a szakszolgálatot ellátó intézménnyel való szakmai kapcsolatunk.

Óvodánk által felvállalt sajátos nevelési igény területe: beszéd- és nyelvfelzárkóztatás zavar BNO: F80

Célunk a megfelelő érzelmi biztonság nyújtásán túl egy olyan feltételrendszer biztosítása, amely figyelembe veszi a sérülés változatosságát, az egyéni teherbíró képességet, a speciális nevelési szükségleteket, a harmonikus személyiségfejlesztést, a testi, szociális, értelmi érettség kialakítása, az iskolában történő beilleszkedés érdekében.

Ennek érdekében törekedni kell a kommunikációs tapasztalatszerzés belülről jövő igényének kialakítására, az akadályozottság, hátrány leküzdésének készítésére, a pozitív személyiségjegyek, képességek megismertetésére.

A sajátos nevelési igényű gyerekek jogai:

A sajátos nevelési igényű gyermek különleges gondozás keretében, állapotának megfelelő pedagógiai, és speciális irányú ellátásban részesüljön attól kezdődően, hogy igényjogosultságát megállapították.

A sajátos nevelési igényű gyermek szülőinek joga és kötelessége:

A szakértői vélemény eredménye alapján gyermekét a megfelelő nevelési-oktatási intézménybe írathassa.

A sajátos nevelési igényű gyermek jellemzői:

A sajátos nevelési igényű gyermekek közös vonása, hogy fejlődésük lelassult, s a mennyiségi eltérés mellett minőségi eltérés is tapasztalható. Míg a problémamentesen fejlődő gyermek egyenletesebb tempóban, időnként nagyobb lépcsőfokokon át jut el a célig, míg a sajátos nevelési igényű gyermek sok kisebb, alacsonyabb lépcsőfok megmászásával, sokkal több gyakorlás után közelíti meg a célt, saját lehetőségeinek csúcsát.

Programunk figyelembe veszi a különböző funkciók egymásra épülését, hogy a szociális tanulás támogatása közben sikerélményt biztosíthassunk minden gyermeknek. Foglalkozásaink tartalma a gyermek egész személyiségére hat, a pszichomotoros fejlesztést szolgálja.

Fejlesztő munkánk csak akkor lehet hatékony, ha a gyermek biztonságban érzi magát, ha tudja, hogy szeretjük, elfogadjuk, megértjük őt.

Az iskolaérettséget, az iskolatípust vagy további integráció lehetőségét, a sérüléstípusnak megfelelő kritériumok alapján – vizsgálataikat követően – a szakértői bizottságok határozzák meg.

Az óvodába történő felvétel módja:

Az óvodai jelentkezéskor megkérjük a szülőket, hogy hozzák el a gyermeket is. Bekérjük az esetleges orvosi papírokat és szakvéleményeket. Ha az óvodai évek alatt a szülő jelez, vagy a pedagógus észleli valamilyen problémát, a pedagógiai szakszolgálathoz irányítjuk a családot.

Óvodapedagógusok feladata:

- a kisgyermek fejlődésének nyomon követése;
- szülők tájékoztatása, egyeztetések
- szakvélemény kérése (Pedagógiai Szakszolgálat)
- az óvodapedagógusoknak elfogadónak kell lenniük, és természetesnek kell venniük az SNI-s gyerekek jelenlétét a csoportban.

Amennyiben SNI-s gyermek kerül a csoportba, szükséges a szülők, és a gyerekek előzetes felkészítése, hogy a beilleszkedés zökkenőmentes legyen.

Türelem, megértés, segítség, támogatás jellemezze a befogadás utáni állapotot.

A szakvélemény javaslatai alapján a gyermeket az óvoda gyógypedagógusa látja el.

A fejlesztés feltételrendszere:

A fejlesztő pedagógia óvodánk integrált nevelésének szerves része. Óvodánk logopédusa foglalkozik a BTM-es és SNI-s gyermekek fejlesztésével. Célja: a tanulási zavar kialakulásának megelőzése, a részképesség- gyengességgel küzdő gyermekek megsegítése fejlesztése.

Személyi feltételek biztosítása:

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését szolgáló szakmai kompetenciák biztosítása:

A sajátos nevelési igényű gyermekek speciális fejlesztését - a törvényi elvárásoknak megfelelően - speciális szakember végzi, aki külön fejlesztési terv alapján, heti rendszerességgel fejleszt egyénileg, differenciáltan.

Feladata: Megelőzni a tanulási zavarokat, illetve a már kialakult gyengeségek, hiányosságok fejlesztése, felzárkóztatás.

Tárgyi feltételek biztosítása:

Intézményünk belső tárgyi adottságai megfelelnek a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez szükséges feltételeknek.

Az egyéni fejlesztés színterei:

Megfelelően felszerelt logopédiai foglalkoztató szoba, tornaszoba.

A gyermekekben rejlő lehetőségek optimális kibontakoztatása érdekében nevelőtestületünk legjobb tudásuk szerint kínálja fel a gyermekek számára szükséges kompetenciákat, és a fejlettségi állapotuknak megfelelő műveltséget. E célok megvalósítását segítik:

A fejlesztés stratégiája

Az integrált nevelés során az óvodapedagógusok a gyermek általános és komplex fejlesztését a többi gyermekkel együtt, a differenciálás módszerét alkalmazva végzik.

A nevelés teljes folyamatát, benne az egyének fejlesztését átölelő tervezés és szervezés

Különböző pedagógiai színtereken (logopédiai szobában stb.) az egyéni fejlődési adottságokhoz, a fogyatékoság típusához és súlyosságához igazított terápiás eljárások alkalmazása

A logopédus az egyéni fejlesztési terveiben szükség esetén a pedagógiai szakszolgálatok szakmai segítségét is igénybe veszi, illetve annak útmutatásai alapján végzi munkáját.

Az óvodapedagógusok és dajkák szemléletformálása meghatározza továbbképzéseink irányultságát, illetve az intézmény belső továbbképzési rendszere kibővül a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált neveléséhez nélkülözhetetlen szakmai ismeretszerzéssel.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének céljai a normál pedagógiai célokkal megegyezők, csupán az egyéni állapottól függően térnek el attól. Speciális részcellokkal egészülnek ki annak érdekében, hogy az egyes területeken korlátozott gyermekek is a lehető legnagyobb önállóságot ériék el, így tevékeny tagjává váljanak környezetüknek, majd később a társadalomnak.

Ennek érdekében törekedni kell a kommunikációs tapasztalatszerzés belülről jövő igényének kialakítására, az akadályozottság, hátrány leküzdésének készítésére, a pozitív személyiségjegyek, képességek megismertetésére.

A fejlesztő munkánk irányai:

Nevelő és fejlesztő munkánk során segítünk a gyermekeknek feldolgozni és megérteni:

- A tárgyi világot a gyermekekhez közel álló tevékenységeken keresztül.
- Az emberi környezet nyújtotta információt a játékokban, mesékben, szerepekben és közösségi eseményekben való részvételen keresztül.
- A logika és matematika világát játékos szituációkban mérésen, összehasonlításon, számoláson, sorba rakáson válogatáson és csoportosításon keresztül.
- A kimondott szót rajzoláson, dramatizáláson, szöveghallgatáson és a kifejező készség gyakoroltatásán keresztül.

Speciális fejlesztő munkánk a személyiségfejlődés valamennyi területét (testi, társas, érzelmi és kognitív) megcélozza, elősegítve ezzel:

- A testi fejlődést nagy és kismozgásokon keresztül.
- A társas és érzelmi fejlődést viták és ellentétek elsimításán, az impulzusok ellenőrzésén, egymás támogatásán és tiszteletén, kezdeményezésen és elfogadáson, megegyezésen, az anyagok megbecsülésén és a közös munkán keresztül.

- A kognitív fejlődést problémamegoldó helyzeteken, logikai feladatokon, a gondolkodás megszervezésén és a véleménymondás bátorításán keresztül.

Az érzelmi biztonság, a speciális nevelési szükségletekhez, életkori, éres sajátosságokhoz igazodó támasznyújtáson túl törekszünk:

- Az interperszonális kapcsolatokat, az énkép kialakítására, az önismeret fejlesztésére, attitűdök, normák kialakítására;
- Speciális módszerek, terápiák alkalmazásával segíteni az egyre pontosabb észlelést, fejleszteni a figyelem összpontosítását, a gondolkodást, az emlékezetet, elősegíteni a verbális és nonverbális kommunikáció kialakulását;

A tanulási képességeket meghatározó struktúrák fejlesztésénél a mozgásra alapozunk. A gyermekek pszichikai fejlesztését a gyermekek érési folyamatához igazítjuk. Életkori sajátosságaiknak megfelelő eszközökkel kívánunk támaszt nyújtani az épp fejlődő pszichikus funkciók kibontakoztatásához és begyakoroltatásához.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek:

- elég időt kapjanak környezetük felfedezésére.
- lehetőséget kapjanak egy-egy téma sokoldalú megközelítésére és megismerésére.
- biztonságos környezetben fedezhessék fel saját érzéseiket, követhessenek el hibákat és oldjanak meg konfliktusokat.
- alkalmat kapjanak a választásra az egyes foglalkozások közül.
- helyet kapjanak munkáik kiállítására.

A speciális fejlesztés az alábbiakra épít:

A sajátos nevelési igényű gyermekek mintaként tekintik és érzelmileg kötődnek többségi kortársaikhoz. Ez részükre spontán létrejövő húzóerőt jelent. Énképtük és önértékelésük pozitív irányba fejlődik, csökken a függőségi beállítódásuk, nem hatalmasodik el rajtuk a másság tudata. A többi gyermek részéről a gyermeki előítélet mentességre építünk. Ezzel a természetes elfogadó attitűd kialakulásának alapjait célozzuk meg.

A társas kapcsolatok során a gyermekekben kialakul a másság természetesnek tekintése, valamint a másik pozitív tulajdonságainak értékelése

Az óvodapedagógus feladatai:

- A probléma észlelése / szűrés
- Szülők tájékoztatása / bevonása
- Megfelelő szakember/pedagógiai szakszolgálat megkeresése / szakvizsgálat kezdeményezése
- Az óvodapedagógus és a speciális fejlesztő együttműködése

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Hajnalsillag Evangélikus Óvoda (9500 Celldömölk, Koptik Odó utca 4.) Pedagógiai Programját az intézmény nevelőtestülete 2024. március 22. napján tartott értekezletén megtárgyalta és elfogadta. A Hajnalsillag Evangélikus Óvoda 02/2024.(03.22.) számú határozatával elfogadott Pedagógiai Programot a nevelőtestület képviselőjében döntési hatáskörében és jóváhagyta az intézmény vezetője.

Celldömölk, 2024. március 22.

Gergényé Bognár Mária

Gergényé Bognár Mária

Igazgató

Szeres Péter

hitelesítő nevelőtestületi tag

Pöröspati Lilla

hitelesítő nevelőtestületi tag

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 32. § (1) i., pontja, valamint Az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 7.§ (1) b., pontjában meghatározottak alapján a Celldömölki Evangélikus Egyházközség, mint a Hajnalsillag Evangélikus Óvoda (9500 Celldömölk, Koptik Odó utca 4.) fenntartója, az intézmény Pedagógiai Programjának rendelkezéseit az egyházközség presbitériumának 2/2024.III.14./ számú elnökségi határozatával 2024. március 14-én jóváhagyta.

Celldömölk, 2024. március 14.

Rác Dénes

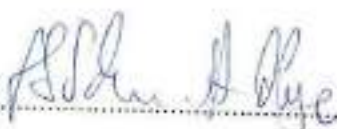
Rác Dénes

Fenntartó képviselője

Aláírással tanúsítom, hogy a Hajnacsillag Evangélikus Óvoda (9500 Celldömölk, Koptik Odó utca 4.) igazgatótanácsa a Magyarországi Evangélikus Egyház Az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvényének 14.§ d., pontjában meghatározottaknak megfelelően az intézmény Pedagógiai Programját 2024.március 14. napján megtárgyalta és véleményezte. Az igazgatótanács az intézmény Pedagógiai Programjának rendelkezéseivel egyetért.
Határozatszám:2/2024.03.14./IT.

Celldömölk, 2024. március 14.

Dr. Schrott Olga

Igazgatótanács elnöke

A Hajnacsillag Evangélikus Óvoda (9500 Celldömölk, Koptik Odó utca 4.) Pedagógiai Programját a Szülői Szervezet 2024.03.22. napján megtartott ülésén megismerte. Aláírással tanúsítom, hogy a Szülői Szervezet véleményezési jogát jelen Pedagógiai Program felülvizsgálata során a jogszabályban meghatározott ügyekben gyakorolta.

A Szülői Szervezet egyetértési jogkörét gyakorolta, a meghatározott rendelkezésekkel egyetért.

Celldömölk, 2024. március 22.

Szakálné dr. Varga Júlia

Szülői szervezet elnöke

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100